NATIONAL LIBRARY
JUL 21 1971
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

B101/A/16/17

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St. Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in Chief: KRISS SIDARS. Telephones: 921—7121. 465-7902. United States Editorial Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

SATURDAY, JUNE 19, 1971

LATVIJA
AMERIKĀ

49. N-RS. SESTDIENA, 1971. GADA 19. JŪNIJS XI. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 35 centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs – Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Atbildīgais redaktors: KRISS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465—7902. Biroja: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921—7121. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994—7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774—5744. Redaktors Eiropā: V. SKULTĀNS, 605 Offenbach/Main Waldstr. 28 West-Germany. Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Latviskā daiļuma parāde

UZGAVIĻĒSIM LATVISKAJAI JAUNATNEI

Dzied sirds,
Kā krāšņākais brīnuma putns
Dzied cilvēka sirds.

Nav piemērotāku vārdu, kā šie, ko teicis dzejnieks Ivars Lindbergs, kas spētu aprakstīt prieku par jaunās paaudzes dzīvo atsaucību un līdzdalību DV 2. globālo dienu jaunatnes sarīkojumos. Piektdien, 2. jūlijā, Royal York viesnīcas Koncerta zālē, kur uzstāsies tikai jaunā audze, tautisko deju kopas, TLB Diždancis un DV Toronto nod. Daugaviņa rādīs savu dižo māku gan atsevišķi, gan kopsolī. Meiteņu kvintets Rota no Hamiltonas, kas grūti pārspējams mūzikālajā izpildījumā un dziesmu interpretējumā, kā arī dalībnieču latviskajā daiļumā, klausītājus iepriecinās ar daudz jaunām, īpaši šim gadījumam, sagatavotām dziesmām.

Pirmo reizi Toronto dziedās jaunais baritons Arnis Akselis no Demoinas, ASV, kam patīk „ar savu ģitaru ceļot pa pasauli". Viņš dziedājis Vācijā, Francijā, Italijā, daudz un dažādās vietās ASV, ieskaitot Divreizdivi nometni un Gaŗezeru, bet vēl nav dzirdēts Kanadā.

Valda Avika torontiešiem ir „jauns zieds". Arī viņai patīk vienai dziedāt ģitaras pavadījumā, un šādos gadījumos Valdas dzidrais soprāns aizved mūs „saldu sapņu pasaulē".

Dzīves īstenību „greizā spogulī" rādīs Hamiltonas un Toronto jaunieši: Uģis Ziemelis, Baiba Dābola, Dzintra Treimane, Arnis Dābols, Jānis Zemītis, Baiba Šmita-Kalēja, Sarmīte Bulte, Rudīte Purva, Imants Purvs un Jānis Zvanītājs.

Jaunatnes dziesmotais vakars nebūtu iedomājams bez koklēm un kopkoŗa, tādēļ visiem pazīstamais kokļu ansambļu diriģents un vadītājs, Kārlis Staško, uzņēmies šim gadījumam apvienot trīs lielas jauniešu koklētāju vienības: TLB, Toronto Ausekliti un Montrealas koklētāju ansambļus, kas 2. jūlijā spēlēs pavadījumu apvienotajam dziedātāju ansamblim.

Nobeigumā pirmo reizi dzirdēsim apvienoto jauniešu kori ar dalībniekiem no Hamiltonas, Sv. Katrīnām, Londonas, Otavas, Montrealas, Milvokiem un Toronto. Tie, kam vēl atmiņā pirmās dziesmu dienas pirms 20 gadiem Toronto, nu kā no tām izauga pirmie dziesmu svētki, ar nedalītu prieku sveiks lielāko latviešu jaunatnes kori ar vairāk kā sešdesmit dziedātājiem, kas ir drošākā ķīla latviešu dziesmai nākotnē. Skaisti skan mūsu vīru, sievu un jauktie koŗi, bet tikai jaunībai nāk līdz neaizstājamais un neatdarināmais balsu dzidrums.

Programmu vadīs jaunā, talantīgā dziedātāja Dace Kārkliņa, kas šai vakarā arī piedalīsies kā soliste.

Pēdējos gados vislielākā sabiedrības rūpe bijusi, ko darīt mūsu jaunatnes latviskās audzināšanas labā? 2. jūlijā jaunatne sasauksies latviski, dejos latviski, dziedās latviski, spēlēs latviski!

Ieradīsimies kuplā skaitā — lieli, mazi, veci, jauni, lai pēc tam nav jānožēlo, ka neesam izmantojuši šo izdevību uzgavilēt latviskajai jaunatnei.

T. K.

Sv. Katrīnās, Kanadā, notika „Folks Arts Festival". Tas izvērties par populārāko gadskārtējo notikumu, kad visas tur dzīvojošās etniskās grupas demonstrē savu kultūru. Festivālā piedalījās arī vietējo latviešu saime ar DV nodaļu. Uzņēmumā augšā pa kreisi vanadžu kopas skatlogs „Latvija" pilsētas centrā; pa labi jauno dejotāju ansamblis Jandāliņš H. Šternberga vadībā demonstrē tautas dejas. Apakšā: latviešu novietne Baltijas tautu etnografiskajā parādē, stāv no kreisās Nora Vītola, Ārija Freimane, Irma Andersona, Emma Krūmiņa un Milda Vītola.

Foto: Dž. Ligurs

Alberts Eglītis

To nevar aizmirst

Pad. savienības noziegums pret mūsu tautu un valsti sākās 1939. gadā 11. oktobrī, kad Butirku cietuma celtņu tuvumā, NKVD mītnē Maskavā, radās slepenā pavēle Nr. 001223 par pretkomūnisma cīnītāju apzināšanu. Deviņi mēneši vēlāk, kad Kremlī jau glabājās gatavi saraksti par apcietināmiem, nāvei nolemtajiem un deportējamiem, 1940. gada 15. jūnijā plkst. 2.30 rītā, 80 speciāli apmācīti, instruēti sarkanarmieši Abrenes rajonā uzbruka mūsu robežsargu mītnei Masļenkos un nogalināja 2 robežsargus, 1 sievieti, bet smagi ievainoja 1 sievieti un kādu pusaudzi — zēnu. Atiedami, sarkanarmieši aizveda līdzi gūstā uz Pad. savienību 12 robežsargus, 30 civīlistus, bet sargu mītni ar tai piegulošām ēkām nodedzināja.

1940. gada 17. jūnijā sekoja Latvijas okupācija. Kopš oktobŗa pavēles, no kuŗas izdošanas drīz būs pagājuši 32 gadi, mūsu tautai visu laiku ilgst drāmas stāvoklis. Padomju iebrukuma rezultātā un okupācijas izraisītajos apstākļos komūnisti sarkano diktātūru stiprinādami ir iznīcinājuši apmēram 300.000 līdz 250.000 latviešu. Padomju cietumos, vājprātīgo mājās un koncentrācijas nometnēs vēl 1971. gadā smok tūkstošiem mūsu tuvinieku. Rīgā, Stabu un Brīvības ielu stūrī drausmu nams eksistē vēl šodien. Dzimtenē palikušie latvieši padoti pilnīgai komūnistu partijas patvaļai. Nozieguma darītājus par visu to, ko viņi nodara latviešu tautai, vēl vienmēr nespējam saukt pie atbildības. Mēs viņus joprojām nepārtraukti apsūdzam. 120.000 brīvībā izkļuvušie trimdinieki veido kodolu, kas pašlaik visvairāk novēro tautas nāvīgāko ienaidnieku.

Latviešus līdz okupācijas nelaimei spārnoja vienīgi tēvzemes mīlestība. Latvietis arī nevienu neapdraudēja. Latvietim pietika telpas un prieka. Neviens agrāk nepazinām naida, vienkārši tam mums nebija laika. Mūsu valstī, kuŗā nebija apspiesto un apspiedēju, katrs centāmies daudz mācīties, dzīvot no sava darba augļiem, centīgi kopt savas mājas, apsēt tīrumus un uzticīgi kalpot tikai savas valsts ziedošai nākotnei. Latvijas laikā mums nebija ienaidnieks ne krievs, nedz vācietis.

Tautas godīgo dzīvi pārtrauca Pad. savienības noziedzīgais iebrukums. Mieru nomainīja svešinieku režīma biedējošā īstenība. **Krievi, kopā ar morāli nevisai augsti** kvalificējamiem vietējiem komūnistiem, kuŗi Maskavas vadīti un algoti, visā Latvijā toreiz nebija vairāk par 200, tautu strauji ierāva postā, pelēcībā, nabadzībā. Nežēlība un brutālitāte, tāpat kā šobrīd, vēl vienmēr ir okupantu raksturīgākā pazīme.

Katru dienu cilvēku pazušana mūsu zemē kļuva parasta parādība. Sākās nāves spriedumi un sodu izpildīšana Rīgā, Liepājā, Daugavpilī. Vienā — 1941. gada 14. jūnija naktī, apcietināja 16.000 Latvijas pilsoņu. Litenē sarkanarmieši asiņaini izrēķinājās ar Latvijas armijas virsniekiem. Mūsu zemniecība šodien vairs nepastāv. Arāji ir pārvērsti kolchozu kalpos, no savām viensētām pārvietoti kolchozu ciemos, pārvērsti sādžiniekos. Tautas inteliģence, cik tā padomju okupācijas gados vēl nav nolikvidēta, ir galīgi apklusināta. Baznīca nodota bezdievju vajadzībām, draudžu pastāvēšana visādi apgrūtināta.

Naidu mūsu tautā pret sevi sējuši sarkanie okupanti. Katram ticīgam, nacionālam latvietim domājot par eksistenci, par apdraudēto dzīvību un meklējot atbildi jautājumam — kāpēc tāds liktenis, dvēselē sakāpj rūgtums. Vajātā tauta pievērsusies dabīgās aizstāvēšanās tiesībām. Šīs tiesības tā sev paturēs, kamēr vien turpināsies padomju okupācija, jo tā ir beidzamā iespēja uzstāties pret savu ienaidnieku un cīnīties par savu eksistenci.

Okupācijas gadi mūsu zemē ieilgst, okupantu nodomi un sarkanās imperijas plāni vēl nav beigušies. Okupanti konsekventi sekodami savam mērķim nodrošināt Baltijā iegūtās priekštilta pozicijas savas varas tālākai izplešanai, ar visiem propagandas un policejiskiem līdzekļiem cenšas vietējos iedzīvotājos iestāstīt, ka padomju vara Latvijā paliks uz mūžīgiem laikiem, ka mūsu tautai nav vairs ko cerēt uz savu augšāmcelšanos. Pārspīlētā rūpniecības izveidošana mūsu zemē, milzīgā būvēšanās, tagadējās padomju skolas un visa kontrolētā sabiedriskā sistēma ir lietas, par kuŗām neviens latvietis nepriecājas. Komūnistu metodes biedējot, apdraudot, kultivējot šķiru naidu, ir jau iepriekš rūpīgi apsvērtas un aplēstas. Tām pieņemts arī rezultāts: mūs nacionāli paralizēt un kā etnogrāfisku vienību Eiropā izputināt. Arī Latvijas slavenākie funkcionāri paši palīdz krieviem izdeldēt mūsu tautu.

Lasot tagadējā Rīgā iznākošo latviešu literātūru, tās literāro tēlu saime iedalīta pēc viena šablona: varoņi, ideālisti - komūnisti, mīļie, labie krieviņi un smieklīgie, ļaunie Latvijas paaudzes cilvēki. Īsumā pieminētais skaidri liecina ar kādu niknumu turienes režīms par mums katru domā; ar kādiem nolūkiem sarkanie vēl vienmēr rotaļājas, lai tikai salaustu mūsu tautas nacionālo apziņu, noslāpētu garīgo nemieru, izdzēstu tajā patstāvības un brīvības ilgas, visu kā automatisku mašīnu darbinātu no vienas centrāles — Maskavas, lai varbūt nākamajos 20 gados sasniegtu stāvokli, ka latvieši visā Pad. savienības impērijā vairs nebūtu režīmam kā dzīva apsūdzība un starptautiskā apmērā problēma.

Latvijas okupantu nolūks sen vairs nav mīkla. Arī mūsu atbildei jābūt noteiktai un skaidrai!

Plašākās sporta sacensības kopš gadiem

Daugavas Vanagu 2. globālo dienu ietvaros notiks arī sporta sacensības — plašākās, kādas pēdējo gadu laikā vispār pieredzētas. Kā dalībnieku skaita, tā dažādo disciplīnu plašuma ziņā tās nav salīdzināmas ne ar atsevišķo trimdas zemju latviešu meistarsacīkstēm, ne ar kopīgajiem baltiešu sarīkojumiem. Tūlīt gan paskaidrojams, ka sacīkstēs nepiedalīsies ASV un Kanadas meistarvienības, kā līdz šim bijis lasāms sludinājumos laikrakstos un izplatītajās skrejlapās, bet gan ASV un Kanadas latviešu meistarvienības, jo līdz šim nevienai latviešu izlasei nav izdevies iegūt savas valsts meistara godu. Par izņēmumu varētu uzskatīt Hamiltonas DV sporta kopas Sparta volejbola vienību, kuŗa, papildināta ar dažiem cittautu spēlētājiem, kā Hamiltonas YMCA spējusi izcīnīt Kanadas meistartitulu. Ja sludinājumos un skrejlapās šī kļūme radusies, latviešu meistarvienības apzīmējot par ASV vai Kanadas meistariem, tad vienīgi teksta īsināšanas labad, pieņemot, ka sportā ieinteresētie lasītāji tāpat sapratīs, ka runa par latviešu, ne valsts meistarvienībām, taču jāšaubās, vai to tikpat labi izpratuši tie, kas par sportu interesējas maz vai nemaz.

Ja vēl pirms nedaudziem gadiem basketbolā dominēja ASV latvieši, bet volejbolā parasti paudās „kanadiešu" pārākums, tad pašreiz par vienas vai otras zemes domināciju kādā sporta veidā vairs nevar runāt, jo spējas ievērojami izlīdzinājušās. Tā ar vislielāko interesi gaidāma ASV latviešu eksmeistara Saginavas LK spēkošanās basketbolā ar Kanadas latviešu „mūžīgo' meistarvienību — Toronto DV piecnieku. Pirms pāris mēnešiem korporācijas Selonijas mūžīgi ceļojošās balvas izcīņā, par kuŗu katru gadu sacenšas ASV un Kanadas latviešu basketbola meistarvienības, Saginavas LK pēc spraigas cīņas pieveica Toronto DV ar 90—74 (49—37) rezultātu, taču ASV latviešu meistarsacīkšu finālspēlēs maija beigās Saginava pēc ļoti sīkstas spēkošanās pagarinājumā zaudēja savu meistartitulu pret Ņujorkas Rakti ar 109—103 (89—89, 51—41) gala iznākumu. Taču gadu iepriekš Toronto DV cīņā par Selonijas kausu savukārt bija pārspējusi Ņujorkas Rakti. Tas liecina par šo trīs vienību vienlīdzīgajām spējām. Tā kā Toronto DV piecnieks un arī Saginavas LK vienība pašreiz ir ļoti labā gatavībā, krietni labākā sniegumā nekā iepriekšējo gados, tad abu vienību spēkošanās gaidāma ar vislielāko interesi, arī globālo dienu apmeklētājiem, kuŗi par sportu sevišķi daudz neinteresējas. — Ne mazāku interesi modina arī jaunatnes basketbola vienību sacensībā, kuŗā spēkosies abu pēdējo gadu ASV latviešu meistarvienība Čikagas DV ar Toronto latviešu klubu (TLSK, YMCA un DV) sastādīto komplektējumu, lai spēcīgajiem čikagiešiem pretim varētu stāties līdzvērtīgs pretinieks. Še paredzama skaista sacensība, par kuŗu varēs priecāties katrs.

DV globālo dienu sporta sacīkstes sāksies 2. jūlijā plkst. 5 pēcpusdienā un turpināsies līdz plkst. 10 vakarā. Bez Čikagas un Toronto jauniešu spēkošanās basketbolā šai laikā notiks volejbola turnīrs vīriešu vienībām, katram sešniekam sacenšoties ar katru. Turnīrā piedalīsies Bostonas DV, Ročestras DV, Montrealas LSK un Kanadas latviešu meistarvienība Hamiltonas DV Sparta. Vīriešu volejbola turnīrs beigsies 3. jūlijā, kad spēles sāksies jau plkst. 9.30 rītā. Nepiedaloties ASV latviešu meistarvienībai Milvoku Auseklim, jārēķinās ar hamiltoniešu uzvaru, taču sportā pārsteigumi iespējami vienmēr. Tieši tādēļ sporta sacensības izraisa tik lielu interesi, jo iepriekš nekad nav droši noteicams uzvarētājs, jo visu izšķir ne tikai spēlētāju t.s. dienas forma, bet arī laime un neveiksmes, tāpat dažādi citi apstākļi. Šīs dienas sacensību „konfektes" tomēr būs Saginavas LK un Toronto DV spēkošanās basketbolā, kā arī ar vislielāko interesi gaidāmā cīņa sieviešu volejbolā, kuŗā spēkiem mērosies 7-kārtējā ASV latviešu meistarvienība Vašingtonas DV Sigulda (nevis Spīdola, kā pārpratuma dēļ ziņots sludinājumos un skrejlapās) ar Kanadas latviešu sastādīto vienību. Pēc lietpratēju atzinuma, Sigulda pašreiz ir vislabākajā sniegumā savas pastāvēšanas laikā, bet „kanadietes" daudzus gadus, izņemot pašus pēdējos, dominējušas Ziemeļamerikas latviešu sieviešu volejbolā, kādēļ šīs spēkošanās iznākums pat vispazīstamākajiem lietpratējiem nav zīlējams.

Visas basketbola un volejbola spēles notiks Jarvis Collegiate (495 Jarvis St.) vingrotavā. Volejbola turnīru pārzinās I. Leja, bet basketbola sacensības R. Kadiķis.

Ieejas maksa 1,50 dol., jauniešiem līdz 18 gadiem 1 dol., bet pamatskolēniem brīva.

Futbolā nav ne ASV, ne Kanadas latviešu meistarvienību, jo vi-

(Beigas 4. lpp.)

SOLŽEŅICINA JAUNĀKAIS DARBS

Nobela balvas laureātam, padomju romānu rakstniekam Aleksandram Solžeņicinam 11. jūnijā Parīzē izdots romāns Pirmais pasaules kaŗš pirmā daļa — ,1914. gada augusts", ko autors nosaucis par vissvarīgāko darbu savā dzīvē. Grāmatu izdevusi YMCA Press. Epilogā Solžeņicins paskaidrojis, ka grāmatu nav bijis iespējams izdot Pad. savienībā, izņemot slepeno „Samizdat", kas izplata mašīnrakstā pavairotus manuskriptus vai to fotokopijas, jo darbu noraidījuši valsts kontrolētās padomju grāmatu izdevniecības. Šādā kārtā vairāku simtu Solžeņicina jaunā literārā darba kopiju apgrozījušās Maskavā jau vairākus mēnešus.

Solžeņicins pabeidzis romānu pagājušā gada rudenī, ap to laiku, kad viņam piešķīra Nobela prēmiju literātūrā. Tajā laikā viņš bija apmeties pasaulslavenā krievu čellista Rostropoviča lauku mājā. Padomju valdība atsauca vairākas čellista paredzētās koncertturnejas ārzemēs un Rostropovičs saņēma padomju varas pārstāvju pārmetumus par Solžeņicina atbalstīšanu.

Romāns „1914. gada augusts" izsauca Maskavā literāru skandālu, kad autors žēlojās rakstnieku arodbiedrībai, ka padomju izdevniecības nevēlas pieņemt viņa jauno darbu. YMCA Press izdevniecības Parīzē pārstāvis atteicies pasacīt, kādā ceļā manuskripta kopija ārzemēs iegūta. Kāds krievu lasītājs piezīmējis, ka grāmatai ir reliģisks apakštonis, kas nav bijis pārējos agrākos Solžeņicina darbos. Pirmās daļas 563 lappusēs atsauktas atmiņā Pirmā pasaules kaŗa pirmās desmit dienas austrumu frontē. Epilogā 52 g. vecais autors paskaidrojis, ka viņš darbu bijisi iecerējis jau 1952. gadā vidusskolu pabeidzot un nekad nav atmetis domu to uzrakstīt, lai gan starplaikā sarakstījis pārējās grāmatas, inspirēts no „personīgās pieredzes un acumirklīgā impresiju dziļuma'.

Solžeņicins ir Otrā pasaules kaŗā apbalvots virsnieks. 1945. gadā par „ģenerālisimo" Staļina kritizēšanu viņu aizsūtīja uz gūstekņu nometni, kur bija ieslodzīts 8 gadus. Gūsta laikā viņš saslima ar vēzi, izveseļojās un 1957. gadā tika rehabilitēts. No šīs pieredzes radās romāns Viena diena Ivana Denisoviča dzīvē. Pirmais aplis, Vēža palāta un citi darbi. Kad Ivanu Denisoviču, gūstekņu nometnes dzīves aprakstu, izdeva Chruščova laikā 1962. gadā, tad Solžeņicina tālākie darbi tika aizliegti. Viņu 1969. gadā izraidīja no rakstnieku arodbiedrības. Autors izteicis bažas, ka viņa vissvarīgākais dzīves darbs ir parādījies par vēlu, jo 1914.—1918. gadu kaŗa aculiecinieki jau gandrīz visi miruši . . ." Manā zemē", Solžeņicins piebildis, „katra materiālu sakopošanas pieejamība ir noliegta. Kopš vecākie rakstnieki izvairījušies kaut šaurākā apjomā apskatīt šo tematu, bet jaunākajiem ir mazāka patika to darīt daudzo pagātnes gadu dēļ, tad man tas bija jāmēģina".

Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas izlaiduma aktā skolu beigušie saņēma arī grāmatu veltes ar attiecīgiem ierakstiem, kuras ar lielu interesi pēta, no kreisās: Rita Ozoliņa, Eriks Eglīte, Ligita Tauriņa, Māra Groskopfa un Valda Mackara,

Amerikāņi vēl neatvilksies

ASV prezidents Niksons noraidīja visu amerikāņu spēku atvilkšanu no Vietnamas līdz 31. decembrim, pat tad ja komūnisti līdz tam laikam atbrīvotu visus amerikāņu gūstekņus. Baltā nama reakcija nāca pēc agrākā aizsardzības ministra Klarka Kliforda „miera grupas" sanāksmes Vašingtonā, kuŗā viņš sacīja, ka nav iemesla ticēt Ziemeļvietnamai par solījuma nepildīšanu. Klifords ir pazīstams kā ASV spēku izvākšanas aizstāvis Džonsona valdībā pēdējos mēnešos.

Baltā nama referents Zīglers, atbildot reportieŗiem, atstāja atklātu jautājumu par vēlāku amerikāņu spēku atvilkšanu no Vietnamas, izmaiņai pret visu amerikāņu gūstekņu atbrīvošanu un izteicās, ka ierosinātā ASV spēku atvilkšana līdz šāgada beigām „būtu tik pārsteidzīga rīcība, ka Dienvidvietnamai nebūtu izdevības noteikt pašiem savu likteni".

Prezidents Niksons, pakāpeniski atvelkot amerikāņu spēkus no Vietnamas, ir atteicies minēt atvilkšanās noteiktu termiņu. Prezidents ir vienmēr pastāvējis, ka viņa mērķis ir aizkavēt komūnistiem valsts pārņemšanu un ka ASV spēku atvikšanu neizdarīs pilnīgi, kamēr nebūs atbrīvoti visi ASV kaŗa gūstekņi.

Demokratu senātors Edvards Kenedijs sūdzējās, ka Niksons novilcina ASV spēku atvilkšanu, lai uzlabotu izredzes savai atkalievēlēšanai 1972. gadā. Pēc Pentagona ziņām, Dienvidaustrumāzijā pazuduši vai sagūstīti 1623 amerikāņu kaŗavīri.

NO AVĪŽNIEKA PIEZĪMJU BLOKA (15):

Kas noticis ar Latvijas sūtniecību Londonā?

JAUNĀ SŪTNIECĪBA — NAMS, DZĪVOKLIS VAI TIKAI ADRESE? ● SABIEDRĪBAI TIESĪBAS UZ SKAIDRĪBU PAR LATVIJAS SŪTNIECĪBAS STĀVOKLI LONDONĀ ● KO BRITU VALDĪBA OFICIĀLI ATZIŅUSI: SŪTNIECĪBU VAI TIKAI TĀS DARBINIEKUS?

Vispirms Vācijas latviešu avīzē „Latvija" 10. aprīļa numurā necila veida ielauzumā tikko atrodams paziņojums, ka Latvijas sūtniecība Londonā paziņo, ka, izbeidzot pašreizējā nama īri, sūtniecības jaunā adrese, sākot ar šāgada 26. martu ir šāda: 6, Holland Park Road, London, W. 14, Great-Britain. Tūlīt seko otrs tikpat lakonisks īsziņojums, ka Latvijas sūtņa Kārļa Zariņa atraitne Henriete Zariņa un Marianna Zariņa lūdz paziņot, ka ar 31. martu viņu adrese ir 106 Hanover Road, London, N.W. 10, Great-Britain; tālrunis 01-456 0051. — Tas viss. Nekādu komentāru, nekādu tuvāku paskaidrojumu.

Labi saprotams, ka šī lakoniskā ziņa latviešu sabiedrībā radīja ne vien nesapratšanu, bet arī satraukumu, jo rietumos mums bija vairs tikai divas sūtniecības ar attiecīgo valstu valdību atzītiem vadītājiem — Vašingtonā un Londonā. Mēs bieži atsaucāmies uz šīm sūtniecībām kā pierādījumu, ka Latvija pēc starptautiskajām tiesībām joprojām ir juridiska valsts, tikai pašreiz svešas varas varmācīgi un nelegāli okupēta. Un nu pēkšņi Latvijas sūtniecības nama Londonā vais nav, jo sūtniecība pārcelta uz kādu citu īres namu vai pat dzīvokli? Ar ko tas izskaidrojams?

Tādēļ ļoti pamatota ir A. Švanka (Notingamā, Anglijā) lasītāja vēstule „Latvijas" 22. maija numurā, izvēloties tai virsrakstu „Notikums, kas prasa tuvākus paskaidrojumus". Šai vēstulē A. Švanks raksta: „Laikrakstā Latvija š.g. 3. aprīļa numurā (faktiski 10. aprīļa, — U. P.) lakoniski ar pāris iespiedrindiņām paziņots, ka mūsu sūtniecībai Londonā ir bijuši Jurģi un tagadējā sūtniecības adrese esot cita. Būtu jau pietiekams laiks pagājis trimdiniekus tuvāk informēt par iemesliem, kas spieda atstāt Latvijas valsts īpašumu. Ja ie runa par Jurģiem, tad jāsaprot, ka ir bijis uzteikums, bet kā lai tad saprot jēdzienu: Latvijas territorijas daļa, un ja territorija, kā varēja būt iespējams Latvijas valstij pašai savu territoriju un īpašumu īrēt? Klusēšana šajā lietā tikai rada nevajadzīgas baumas, kas jo dienas paplašinās."

A. Švanka vēstulē teiktajam var tikai piekrist, jo sabiedrībai ir tiesības kaut ko vairāk uzzināt par Londonā notikušo. Jaunā sūtniecības adrese nu būtu paziņota, bet— kas ir šī sūtniecība? Kāds īrēts mazs namiņš, vai tikai atsevišķs dzīvoklis kādā namā? Varbūt šī sūtniecība nav nekas vairāk kā dzīvoklis, kurā dzīvo lietvedis T. V. Ozoliņš? Lieta ir pārāk nozīmīga, lai klusētu, nekā nepaskaidrotu un notikušo vīstītu noslēpumainības plīvuros. Diemžēl, Vācijas „Latvijā", kuŗai vistuvākā saskāre ar Angliju un pat īpaša redaktrise Londonā, līdz šim nekāda tuvāka informācija nav parādījusies. Taču nav jāšaubās, ka šai gadījumā tā nav redakcijas, ne Londonas redaktrises vaina, jo nepieciešamo informāciju nebūs izdevies iegūt. Ir labi zināms fakts, ka mūsu atlikušais diplomātiskais personāls vairās sniegt informāciju, kas var interesēt mūsu sabiedrību. Tā bija Latvijas zelta atsavināšanas gadījumā, kad sūtniecībā veltīgi pūlējās noskaidrot, cik daudz zelta un citu vērtību Anglijas bankā bijis deponēts; tāpat ir tagad ar Latvijas sūtniecības nama apmaiņu pret kādu adresi Londonā.

„Austrālijas Latvietis" 21. maija numurā informēja, ka tā izdevējs un redaktors E. Dēliņš par sūtniecības telpu maiņu sarakstījies ar lietvedi T. V. Ozoliņu Londonā, kas atbildējis, ka pārmaiņu iemesli nav tāda rakstura, kas varētu interesēt plašāku sabiedrību (!!!). Pēc šī paskaidojuma „Austrālijas Latvietis" piebildis: „Saņemot šādu atbildi, redakcijai neatlika nekas cits, kā lūgto informāciju sagādāt citur. Tā ir tāda, ka sūtniecības nama īres (lease) līgums notek 1975. gadā, bet namam bijuši nepieciešami lielāki remonti. Lai no tiem izvairītos, nama īres atlikušie četri gadi tagad izdevīgi pārdoti un sūtniecības vajadzībām nopirkts jauns īpašums."

Bez lietveža T. V. Ozoliņa un citiem nedaudzajiem sūtniecības darbiniekiem par šo lietu vislabāk vajadzētu būt informētai „Londonas Avīzei", jo tās izdošanā financiāli piedalās arī sūtniecība. Man, diemžēl, nav bijisiespējas ieskatīties tieši attiecīgā laika „Londonas Avīzes" numuros, tādēļ nezinu, ko un cik daudz tā informējusi, taču iedrošinos apgalvot, ievērojot lietveža T.V. Ozoliņa atbildi „Austrālijas Latvieša" redaktoram, ka arī „Londonas Avīze" nekā tuvāka nav ziņojusi un nav devusi lielāku skaidrību par to, kāda izriet no trūcīgajām ziņām mūsu citos laikrakstos.

Kā jau teikts, mūsu diplomātiskais personāls mīl klusēt un uz sabiedrības un preses jautājumiem atbildēt tik diplomātiski, ka nekas nav pateikts, vai vispār neatbildēt nemaz. Tā daudzās lietās sabiedrībai trūcis skaidrības, arī par Latvijas sūtniecības stāvokli un tiesībām Londonā. Savā laikā, atsaucoties uz drošiem avotiem, runāja, ka Lavijas sūniecības nams Londonā pirkts uz sūtņa K. Zariņa vārda, kas arī bijis iemesls, ka Pad. savienība šo namu kā privātīpašumu nav varējusi pieprasīt nodot tās rīcībā. Kad sūtnis K. Zariņš aizgāja viņsaulē, savukārt runāja par to, vai namu nevajadzētu pārrakstīt uz kādu citu vārdu. No tā izrietētu, ka nams būtu bijis pirkts, ne īrēts, jo vienīgi Latvijas īpašums Lielbritanijā varētu būt eksterritoriāls resp. Latvijas territorijas daļa. Taču, kā jau teikts, tās bija tikai runas, gan atsaucoties uz „drošiem avotiem", tādēļ par to pareizību, mūsu diplomātiskajām aprindām paskaidrojumus nedodot, nevaru atbildēt.

Lielbritanija gan atzinusi Latvijas iekļaušanu Pad. savienībā de facto, bet nav to darījusi de jure, tādēļ būtībā Vilsona valdībai nebija nekādu tiesību tirgoties ar Pad. savienību par Latvijas zeltu un citām vērtībām; tāpat visām britu valdībām būtu jāatzīst Latvijas sūtniecība kā legāls juridiski joprojām pastāvošās, tikai pagaidām varmācīgi okupētās Latvijas valsts oficiālā pārstāvība. Taču atkal bija runas, kuŗām nevarēja iegūt oficiāla apstiprinājuma, ka Liebritanijas ārzemju diplomātu sarakstos gan minēti visi Latvijas sūtniecības darbinieki, bet sūtniecību sarakstā nav atrodams Latvijas vārds. Ja tā patiesība, tad jājautā, ar ko tas izskaidrojams? Varbūt tieši ar to, ka līdzšinējais Latvijas sūtniecības nams nav bijis Latvijas valsts īpašums, bet tikai nomāta ēka, reizē ar to neesot Latvijas territorijas daļai? Tas izskaidrotu, kādēļ Lielbritanijas oficiālajos sarakstos (ja tā vispār taisnība) nav bijis Latvijas sūtniecības, bet vienīgi Latvijas sūtniecības darbinieki kā atzīti ārvalsts diplomāti.

Jautājumu, uz kuŗiem trūkst skaidras atbildes, ir daudz, tādēļ liekas, ka beidzot pienācis laiks sniegt uz šiem jautājumiem atbildes, jo latviešu sabiedrībai ir tiesības uz skaidrību. Nekādā gadījumā latviešu sabiedrība nevar samierināties un apmierināties ar „atbildi", kādu attieksmē uz Latvijas sūtniecību Londonā adreses maiņu devis lietvedis T.V. Ozoliņš: ka iemesli nav tāda rakstura, kas varētu interesēt plašāku sabiedrību. Tieši otrādi, šie iemesli ļoti interesē visu latviešu sabiedrību, tāpat atbildes uz daudziem citiem jautājumiem, bet jo sevišķi uz Latvijas sūtniecības Londonā un tās darbinieku stāvokli un tiesībām. Jācer, ka lietvedis T. V. Ozoliņš beidzot saplēsīs noslēpumainības plīvuri un dos latviešu sabiedrības gaidītos paskaidrojumus, taču ne veikli izsvērtā diplomātiskā formulējumā, bet valodā un veidā, ko spēj saprast katrs latvietis.

Uldis Paipals

LATVIJA

49. N-RS. SESTDIENA, 1971. GADA 19. JŪNIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors (dzīvoklī un vakaros): Krišs Sīders, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ontario; tālr. 763—2281.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par mēnesi $2.50, 3 mēn. $6.00, 6 mēn. $11.50, 1 gadu $21.00. Atsevišķa numura cena 35 centi.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20—$8.40 par 1 collas slejas telpu.
Sarīkojumu kalendārī $1.- par katru datumu vienā numurā.

Biruta Senkēviča Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas izlaiduma aktā pasniedz savu tradicionālo balvu absolventei Zanei Ezerai. Pa labi LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks.
Foto: J.Ligers

RAIBĀ PASAULE

■ „Combat" slejās lasāms, ka kāds laulāts pāris pieprasījis papildu zaudējumu atlīdzību par piespiestu medusmēneša atlikšanu, jo, dodoties kāzu ceļojumā, bez pašu vainas iejaukti kādā satiksmes negadījumā. Apdrošināšanas sabiedrība šo prasību noraidījusi ar pamatojumu, ka abi laulātie nekā nav zaudējuši, jo medusmēneša priekus jau labi pazīst, būdami katrs jau trīs reizes precējušies.

■ Ņujorkas „Herald" vēstīja, ka Sidnejs Bruks braucienā uz Springfīldas lidlauku Ilinojā konstatējis, ka kabatā nav iegādātā lidojuma biļete, tādēļ vēlreiz atgriezās savā birojā, bet neatrada biļeti arī tur un rezultātā nokavēja lidmašīnas startu. Apstākļu spiests, viņš devās ceļā ar vilcienu. Kad Bruks pēc četrām dienām atgriezās savā dzīvesvietā, viņa sieva bija tērpusies sērās un izbailēs paģība, ieraugot vīru. Izrādījās, ka Buka izraudzītā lidmašīna bija nogāzusies un kāda nogalināta pasažieŗa kabatā atrasta viņa lidojuma biļete, kuŗu kāds kabatzaglis bija veikli piesavinājies.

Pasmaidīšanai

Lielas rūpnicas direktors Miermīlis beidzot izšķīries aiziet privātā dzīvē, lai pavadītu mierīgu mūža novakari, un paziņo uzņēmuma darbiniekiem, ka atsakās no pienākumiem un aiziet pensijā. Visi atviegloti uzelpo, jo direktors vienmēr bijis ļoti iedomīgs, nepeejams, uzskatījis darbiniekus par zemākiem radījumiem un nav izrādījis nekādu cilvēcisku izpratni. Taču viņam rīkotajā atvadvakarā visi augstākie darbinieki viens pēc otra ceļas kājās pie mielasta galda un garās runās slavina direktoru, izsakot nožēlu par viņa aiziešanu. Pēc vairāk nekā stundu ilgām slavināšanās runām arī direktors pieskandina glāzītei un atbildē smaidīdams paziņo: „Man nebija ne jausmas, ka esmu uzņēmumā tik ļoti iemīļots. Tā nu man atliek tikai palikt amatā..."

LASĪTAJU VĒSTULES

BŪTU JASAK VĒSTUĻU AKCIJA

Atkal aizvadīts 14. jūnijs, kuŗu atceroties katram nacionāli noskaņotam igaunim, latvietim un lietuvietim bija jānodreb. Vēsturē nebūs daudz līdzīgu gadījumu, kas tieši atbilstu tām mežonībām, ko Pad. savienība pastrādāja 1941. gada 14. jūnijā Baltijas valstīs ar lielajām iedzīvotāju deportācijām.

Pirms neilga laika Kanadas ministru prezidents kopā ar savu dzīvesbiedri apmeklēja arī tās padomju ziemeļu pilsētas, kas celtas ar vergu darba spēku, kas tur spaidu kārtā bija nosūtīts arī no okupētajām Baltijas valstīm. Pēc mana ieskata visām latviešu organizācijām būtu rakstāmas ministru prezidentam Trudo vēstules un jāpaskaidro, ka viņa apmeklētās Sibirijas pilsētas celtas ar daudzu citu tautu mocekļu palīdzību un ka katra pēda šo pilsētu zemes slacīta asarām, sviedriem un asinīm, ko lējuši nevainīgi cilvēki. Viņu vienīgais „noziegums" bija, ka tie mīlēja savu zemi.

Kamēr Trudo saticies ar Kosiginu, tikmēr viņa dzīvesbiedre esot sarunājusies ar „padomju skautiem un gaidām". Būtu jājautā Kanadas radio raidītājiem, kas to vēstīja, par kādiem skautiem un gaidām tie runā? Vai par tiem, kuŗus pēc 1941. gada 14. jūnija deportācijas atrada beigtus lopu vagonos netālu no Smoļenskas? Mums būtu arī jāatgādina, ka skautu vadītājs ģen. Goppers tika nomocīts čekā, viņu šausmīgi sakropļojot. Liekas, ka arī viņam neko vairāk par pienākuma apziņu un godīguma sajūtu padomju iestādes nevarēja pierādīt.

Visiem, kam par notikumiem Baltijas valstīs „vāja atmiņa", būtu jāatgādina okupantu vardarbība šajās zemēs, no kuŗām arī citi nebūs pasargāti, ja viņi nokļūtu komūnisma varā.

J. Zariņš, Vinipegā

★

ATNAK LAIME — PIETRŪKST PADOMA

Šāgada pirmajā pusē Edmontonā uzturējās Ērika Beitāne no Londonas, laba un disciplinēta soprāna īpašniece. Klusi dzīvoja. Tikai Mātes dienas dievkalpojumā, 9. maijā, bija izdevība Beitāni dzirdēt, kad viņa izjusti nodziedāja Fr. Šuberta Ave Maria un A. Kalniņa Ar katru stundu. 15. maijā bija Daugavas Vanagu svētki. Kaut pati Daugavas vanadze būdama, viņa šajos svētkos nedziedāja. Sarīkojuma zālē neesot klavieres pavadījumiem... Līgo svētku dziesmu uzvedumam Ērika Beitāne gatavojās kopā ar vietējiem spēkiem. Ģimenes apstākļu dēļ viņai nācās aizbraukt agrāk. Tā mums, edmontoniešiem, laime atnāca, bet nezinājām, kā to izmantot.

Vērotājs, Edmontonā

★

VĒRTIGA GRAMATA

Grāmatu spiestuve Vaidava Linkolnā izdevusi J. Ķiseļa grāmatu „Cīņa par dzimteni", kuŗu izlasot katrs latvietis sapratīs, kas darāms un kāda cīņa vedama par okupētās Latvijas atgūšanu, cik liela neatlaidība latviešos bijusi 1918./1919. gadā un kādi panākumi bijuši cīņām par Latvijas neatkarību. Ja nākotnē būsim tikpat apveltīti ar cīņas sparu un neatlaidību, tad Latvija būs atkal mūsu! Visiem ieteicams šo grāmatu izlasīt.

J. R., Detroitā

★

BET KĀ UZ ZEMES?

Kā vēsta radio ziņas, Pad. savienība ierosināšot apspriest jautājumu par aizliegumu izmantot mēness virsmu militārām vajadzībām. Domājams, ka Apvienotās nācijas to apstiprināšot. Ja tā, tad tā laikam būs vienīgā reize, kad šī pasaules organizācija kādā jautājumā spēs vienoties, šajā gadījumā par mēness izmantošanu. Attieksmē uz mūsu zemes lietām Apvienotajās nācijās gan bijis visai maz panākumu un vienprātības. Jādomā, ka Pad. savienība tikpat cītīgi apsvērs arī citus jautājumus, kā armijas samazināšanu Eiropā, atomieroču ierobežošanu un tamlīdzīgi. Ar Kanadu tā izmainīsies saimnieciskā, zinātniskā un kultūras laukā. Maskava gan runā par atomieroču raošanas ierobežošanu, tikai Upsalā arvien ir dzirdami spridzināšanas troksņi, kuŗi nāk no Austrumiem. Ne būsim naivi!

V. Šņornieks, Hamiltonā

Hugo Vītols
JĀNIS KUGA

(113. turpinājums)

Ar šīm dekorācijām un piemērotajiem tērpiem Jānis Kuga debitēja kā pirmais latviešu profesionālais teātŗa gleznotājs. Ar to latviešu teātris piedzima trešoreiz! Latviešu teātris bija sasniedzis savu pilngadību.

Jaunā Rīgas teātŗa aktieris, vēlākais strēlnieks un frontes teātŗa darbinieks Mārtiņš Gailis (pesudonims Ludvigs Šanteklērs, 1889—1942) par saviem tālaika iespaidiem no aizrampas puses rakstīja:

„Kad skatītāju acīm parādījās mēnesnīcā zaigojošā jūŗa, publika bija izbrīna pārņemta. Dievīgs bija Mildas dārzs, kuŗā dejoja purpursārtos tērpos ieplīvurotās ragatnieces. Košas un izteiksmīgas bija arī visas pārējās ainas... Bet aktieŗi, it kā Kugas krāsu dzejas iellksmoti, atrada dzejnieces tekstā jaunas domu bagātības, jaunu spēles prieku un deva aizrautīgus tēlojumus, ikviens skatītājs juta, ka viņš ir redzējis pirmo, īsti latvisko inscenējumu.

Šīm atmiņām autors pievieno šādu cum grano salis piemetinājumu: „Protama lieta, ka radās skeptiķi, kas baidījās — vai tikai lielās krāšņās dekorācijas nenomākšot aktieŗu spēli. Ja ik lugai došot tik lieliskas dekorācijas un kostīmus, aktieŗi pavisam pazudīšot kā mušas uz lielas gleznas" (Teātŗa Vēstnesis, 1937/38, sept. numurs, 9. lpp.)

Veltīgas bažas — stiprākie allaž vilkuši sev līdz vājākos. Procesu dēvē par kultūru un progresu.

Divi mēneši pēc nule aplūkotās izrādes Jaunajā Rīgas teātrī Parīzes pilsētas uzsvaidzinātajā, par jaunu ar sarkanu samtu apvilktajā un zaļumiem un ziediem izgreznotajā Šatlē (Châtelet) teātrī krievu balets guva ne mazākus panākumus. Šalca aplausu vētra, un izlutinātie vīzdegunīgie Parīzes teātŗa kritiķi steidzās uz laikrakstu redakcijām, lai sniegtu savus jūsmīgos ziņojumus par notikumu — pasakaino krievu baletu pirmizrādi.

Tāda skatuviska panākuma Parīze vēl nebija pieredzējusi.

Krievu choreografija, krievu mūzika, krievu dejotāji, krievu dekorācijas. Viss tas bija negaidīts, nebijis, eksotisks un tomēr civilizēts, juteklisks, tomēr smalks. Toni arī še deva līdz šim neredzētās fejeriskās dekorācijas.

Katrā teātŗa publikā kaut kur slēpjas apbrīnas un apjūsmošanas potenciālis, kas gaidīt gaida, lai to atraisītu īsta māksla, īsta varēšana, mākslinieciska pilnība, kas paceļas augstāk par katru kritisku iebildumu. Tā bija Jāņa Kugas dekorāciju gadījumā Ugunī un naktī, tā ar krievu baletiem Parīzē. Parīzes tā dēvētā „lielā pasaule". le grand monde, turīgākā un kultivētākā sabiedrības daļa, kas parasti apmeklēja teātŗa izrādes vairāk aiz pienākuma vai snobisma nekā aiz iekšējas nepieciešamības, pēkšņi pārsteigta un apžilbināta, laimīgā jūsmā aizmirsa savu parasto nevarīgo apguruma vai kundzisko pārākuma smaidu, lai ar miesu un dvēseli ļautos lielam mākslinieciskam sniegumam.

Les Ballets russes kļuva par sezonas galveno uzmanības centru, un šī uzmanība bija tik neviltota, ka uzspieda pat Parīzes mājokļu iekārtai savu zīmogu. Salonos svinīgos Luija XIV un XV stila krēslus un sofas sāka apmainīt pret austrumniecisku haremu liegkaisles guļavām un spilgtu krāsu milzu apaļiem spilveniem.

Un Rīgā? Rīgā bija noticis kaut kas līdzīgs. Īpaši pēc tam, kad nepilnus divi gadus vēlāk Jaunajā Rīgas teātrī parādījās Uguns un nakts, rosinot jaunu „modi" — latviskās etnografijas celšanu godā.

1825. gada 22. martā nodega Veimāras Gētes 30 gadu ar mīlestību koptais teātris. 76 gadus vecais slimais olimpietis nākošajā dienā sarunā ar Ekermani teica: „Tur (teātrī) ir dzeja, tur ir glezniecība, tur ir dziesma un mūzika, tur ir tēlošanas māksla un daudz kas cits. Kad visas šīs jaunības un skaistuma mākslas un burvības sadarbojas un turklāt vēl augstākā pakāpē vienā vakarā, tad tas sniedz svētkus, ko nevar salīdzināt ne ar kādiem citiem."*)

Šie vārdi pilnam attiecināmi kā uz Uguns un nakts izrādēm Rīgā, tā uz Krievu baletu sniegumu Parīzē.

Vai no tā izrietētu, ka abu notikumu starpā būtu kāds ģenetisks sakars, ka abiem būtu kopīga sakne? Vai latvietis un krievs būtu skatuves glezniecībā snieguši ko līdzīgu, ko līdzīgi jūsmīgi uzņēma rīdzinieki un parīzieši? Jautājums ir pārāk mulsinošs un pārāk nopietns, lai to paslaucītu zem tukšu frāžu un stereotipu formulu paklāja.

Rīdziniekus sajūsmināja pāri visam uzveduma dekorācijas. Bet parīziešus? Izvērtējot atsauksmes, jātaisa līdzīgs secinājums.

Parīzes publiku krievu baletā sajūsmināja viss — Rimskij-Korsakova, Balakireva, Čerepņina, vēlāk arī Stravinska mūzika, choreografs Fokins, ķeizarisko baletu klasiskā grācija — Pavlovas, Karsāvinas un Fjodorovas, nepārspētie Ņižinska dejas lidojumi. Bet kā allaž ar lieliem skatuves mākslas veikumiem, viens no teātŗa veidotājiem elementiem dominēja, viens atrāva sajūsmas aizsprostu, viens noteica visa ansambļa žilbīgos panākumus Šoreiz tā bija skatuves glezniecība, dekorācijas, kas, Benuā vārdiem runājot, visu baletu bija pārvērtušas par glezniecības nozari. Baleta vizuālais elements bija dejotāju un gleznotāju radīts, mūzika bija tikai nepieciešama vienotāja dejotāju kustībām un sakariem ar skatuves iekārtu un ietērpu. Gleznieciskais elements krievu baletā bija tik stiprs, ka pārvērta visu baletu it kā skatuves glezniecības un fejerisko tērpu piedevā.

Starp Kugas dekorēto Vaidelotī un īpaši Uguns un nakts skatuvisko ietērpu un Ballets russes dekorācijām, tātad, saskatāma nepārprotama līdzība. Abos gadījumos dominēja dekorācijas. Vai no tā nenācās secināt, ka ir Vaidelotes, ir Krievu baletu dekorētājiem bija ne tikvien kas nejauši kopīgs, bet arī kaut kas būtiski kopīgs?

Lai to noskaidrotu, jāatgriežas pie krievu skatuves glezniecības tapšanas un attīstības, kuŗā arī Jānim Kugam — kā māceklim — bija sava daļa.

Pat Dievs neradīja pasauli vienā dienā. Vienā dienā, vienā sezonā neradās arī žilbīgais balets un žilbīgā baleta dekorācijas. Glezniecības lomai krievu Terpsichoras valstībā ir sava vēsture. Kaut arī ne visai sena. Piemetināms, ka krievu teātris vispār ir jaunāks gados nekā rietumu teātris, jo krievu teātris nebija saistīts ar reliģisko teātri, kā, piemēram, katoļticības zemēs, īpaši Frncijā, kur reliģiskās teātŗa izrādes notika katedrālēs ir pie altāŗa, ir pie dievnama ieejas. Tāda didaktiska reliģiska teātŗa, kuŗa uzdevums bija dzīvināt ticību un izglītot kristīgā ētikā lasīt nepratēju tautu, Krievija nepazina.*)

---

*) Johann Peter Eckermann, Gespraeche mit Goethe, Insel-Verlag, Wiesbaden 1955, 521. lpp.

*) Vēsturiski šai ziņā Latvijas iedzīvotāji bija priekšā krieviem, kā liecina Indriķa chronika, kas vēstī par 1205. gadā Rīgā baznīcā notikušo uzvedumu kā kristīgiem, tā pagāniem.

(Turpinājums sekos)

Ērika Kļaviņa koncerts Čikagā

Trešajā šīs sezonas abonementu koncertā čikagiešiem bija izdevība iepazīties ar jaunu, apdāvinātu vijolnieku Ēriku Kļaviņu. Vijoļspēli viņš bija sācis agrā bērnībā 7 gadu vecumā, sākumā Meklenburgas universitātes mūzikas nodaļā pie Borisa Štupeļa. Pārceļoties uz ASV, viņš turpina studijas pie G. Perlmaņa Čikagā. Drīz vien Ē. Kļaviņš iesaistās par vijolnieku Milvoku simfoniskā orķestrī, nepārtraucot papildināt spēles techniku pie iemīļotā profesora. Tas ir neatlaidīgs darbs, par kuŗa rezultātiem pārliecinājāmies šinī koncertā.

Programmai Ē. Kļaviņš bija izraudzījis Mocarta un Bēthovena sonātas vijolei un Brucha vijoles koncertu op. 26. To atskaņojumi balstījās uz rūpīgi izkoptu lociņa techniku, pievilcīgu toni, ritmisku precizitāti un kontrastainu dinamiku. Pacilāti izskanēja Bēthovena Pavasaŗa sonātas abas pēdējās daļas nobeigumā ar Molto espressivo. Apbrīnojami mākslinieka rokās plūda Gvarneri vijoles brīnišķīgais tonis, pievilcīgs visās pozicijās, flažoletos un ātrās pasažās.

Tas pats sakāms par Brucha vijoļkoncerta op 26 atskaņojumu, kuŗā Ē. Kļaviņš pasvītroja spožo techniku un temperamentu. Tas izraisīja kuplas ovācijas un mākslinieks neskopojās ar piedevām.

Labs partneris solistam bija pianists Ernests Brusubārda (jun.). Līdz šim viņu vairāk pazinām kā koŗa diriģentu. Ar pavadījumiem šinī koncertā Ernests atestēja sevi kā virtuozu pianistu. Programmā minētie darbi prasa ievērojamu spēles techniku, ko Ernests Brusubārda veica ar atzīstamām sekmēm. Visās tempu maiņās viņš bija ciešā kontaktā ar solistu, aizrautīgi izceļot savas solo partijas ievada un starpspēlēs, kas jūtami cēla atskaņojamo darbu saturu.

Klausītāju atsaucība abiem māksliniekiem bija ļoti dzīva. Sekoja vairākas piedevas. Starp tām Perlmaņa Eleģija un Habanēra un Jāņa Mediņa Ārija.

Ar šo koncertu beidzās Čikagas latv. biedrības šīs sezonas abonementu sarīkojumi. Parasti tie ir labi apmeklēti, bet īsi pirms šī koncerta sākuma pār Čikagu plosījās viesuļvētra, kas daudzus abonentus spieda palikt mājās.. Drošsirdīgie, kas nebaidījās zibeņu un vētras brāzienus, aizgāja no koncerta apmierināti, jo pēc lietus un vētras pār vējaino pilsētu atkal atspīdēja silta pavasaŗa saulīte.

Eduards Ramats

TLTA ģimnazijas izlaiduma aktā Toronto latviešu namā bija ieradušās arī divas ģimnazijas pirmā izlaiduma absolventes. Uzņēmumā no kreisās Guna Ozola ar savu pusotra gada veco atvasīti Lailu un Maruta Salmiņa (labajā pusē) ar savu 9 gadu veco meitu Sandru, kas jau otru gadu apmeklē latviešu skolu. Vidū ģimnazijas direktrise V. Slavieša.
Foto: J. Liģers

Guna Ikona

TRIMDAS PRINCESE GUNDEGA

Lepnumā pārlauzta /
Saliedētā pazemībā //
Izbradātas svešas upes
Krustām / šķērsām /
Mēle locīta
dažādažādiem dialektiem
Pa virsu un apkārt /
(Skandinot latviski —
mazā Alma strautā bradā,
basām kājām —)
No putna bezpersoniskās
Perspektīvas / nolūkoti
Neskaitāmi klajumu
Kalni //
Nonāk galā — / baltās smiltīs
Jūras vējos / nenokaltis
Saules koks //

Kokļu dienas Montreālā

Septīto gadskārtējo koklētāju salidojumu 9. un 10. oktobrī ir uzņēmušies sarīkot Montrealas kokļu un dziedātāju ansambļa dalībnieki ar vietējās sabiedrības atbalstu. Rīcības komiteja ar Pēteri Agrumu priekšgalā uzsākusi darbu, lai uzņemtu arvien pieaugošo koklētāju saimi. Kokļu dienas notiks vienā laikā ar Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā kongresu un vairāki sarīkojumi būs kopīgi. Kongresa un kokļu dienu atklāšanas sarīkojumā referēs Dr. Vaira Freiberga.

Sestdien, 9. oktobrī notiks sabraukušo koklētāju kopspēles mēģinājums, bet vakarā kokļu ansambļu priekšnesumi. Svētdienas norisē referāti un pārrunas par kokļu darināšanu un spēlēšanu. Kopspēlei ir izraudzītas šādas dziesmas un dejas: Velc, pelīte, saldu miegu (M. Aldiņš), Tālu skrēja cielaviņa A. Jansons), Velnu deja (B. Skulte), Gatves deja (H. Pavasars), Eņģelītis (A. Staško) un Sikais dancis (A. Jansons). Pēdējās divas koklētāju pavadījumā izpildīs Montrealas tautas deju kopa Ačkups. Notis pieprasāmas Kokļu informācijas centrā (V. Kārklis, 7812 Adelphi Court, Adelphi, Md. 20783), norādot, kādām balsīm tās vajadzīgas. Tālu skrēja cielaviņa ir spēlējama pēc grāmatas Koklēšana.

Kokļu ansambļi un atsevišķi koklētāji aicināti Kokļu dienās piedalīties ar saviem priekšnesumiem. Tuvāka informācija par dienu norisi, koklētāju apmešanās iespējām un sarīkojumu vietu būs saņemama tieši no rīcības komitejas pārstāvja P. Agruma (25 2nd Ave, Montreal 690 Quebec, Canada), kā arī būs izziņota laikrakstos.

V. K.

KULTŪRAS CHRONIKA

TĀLI VIESI AR DZIESMĀM

Memingenā, Rietumvācijā, viesojās reti un tāli viesi — dziedoņi Magda un Dzintars Veides no Austrālijas. Viņi, netaupīdami laiku, līdzekļus un ceļa grūtības vispirms devās koncertturnejā uz Amerikas kontinentu, tad uz Eiropu, kur ar savām dziesmām iepriecināja vecā kontinenta tautiešus. Gaŗās turnejas priekšpēdējā koncertā Memingenas tautiešiem abi mākslinieki sniedza mūsu vecās un vecākās paaudzes komponistu darbu izlasi. Labi izvēlētās dziesmas, lielākā daļa retāk dzirdētās, un labais dziedājums, izraisīja klausītāju atsaucību. Veiksmīga pavadītāja uz klavierēm bija Nellija Zālīte no Stokholmas.

Pēc koncerta ar māksliniekiem kopā pavadītajā brītiņā varēja sajust, ka tālajiem viesiem pēc vairāk nekā 20 gadu prombūtnes arvien vēl tuva un mīļa ir Eiropa, un švābu zemes pavasaris ar savu krāšņumu atsauca vienu otru patīkamu atmiņu.

Gleznotājai balva par - dzejoļiem

Kad Daugavas Vanagi pirms 2 gadiem, lai cienīgi atzīmētu savas organizācijas pastāvēšanas 25 gadus, vēlējās dot kaut ko paliekamu arī mūsu kultūrai, veicinot jaunradi, DV centrālā valde izsludināja 3 Kultūras balvas — mūzikā, literātūrā un tēlotājmākslā, katru 1000 dol. apmērā. Jau kopš vairākiem mēnešiem paziņots, ka Kultūras balva mūzikā piešķirta komponistam Jānim Norvilim (Kičenerā, Kanadā) par dziesmu krājumu jauktajiem koŗiem „Senā gadskārta latviešu tautas dziesmās", kas aptveŗ 38 dziesmas. Daļu no tām papildināts Toronto Dainas koris diriģentes A. Skudras - Kārkliņas vadībā atskaņos DV globālo dienu svētku aktā 4. jūlijā plkst. 10 dienā Royal York viesnīcas koncertzālē.

Guna Ikona, DV atzinības balvas saņēmēja par dzejoļu krājumu „Kodols".

Jau labu laiku literātu aprindās arī runā, ka izvērtēti arī iesūtītie darbi literātūrā, apbalvojot kādu vārdā nenminētu dzejnieci Toronto, kuŗu paziņos globālo dienu rakstnieku cēlienā. Tagad DV organizācijas priekšnieks V. Hazners ieskatus mainījis, izšķiroties sacensības iznākumu paziņot jau iepriekš.

Literātūras sacensības žūrijas komisijā darbojās literātūrvēsturnieks Jānis Bičolis, rakstnieks Anšlavs Eglītis, literātūrkritiķis un redaktors Jānis Kadilis, dzejnieks un redaktors Kārlis Rabācs un DV ideoloģiskās nozares vadītājs un redaktors Vilis Hazners. Komisija atzina, ka neviens no iesūtītajiem 5 darbiem neatbilst sacensības noteikumiem, tādēļ Kultūras balva 1000 dol. apmērā nav piešķirama, taču žūrijas komisija lūdza DV centrālo valdi izteikt atzinību jaunajai autorei Gunai Ikonai (Toronto) par sacensībai iesūtīto dzejoļu krājumu „Kodols". Komisija vienprātīgi atzina, ka Gunas Ikonas darbs ir ar savu noteiktu personības zīmogu, oriģināls, īpats formā un saturā, kaut kas jauns latviešu dzejā. DV centrālā valde šim komisijas ieteikumam piekrita, piešķiŗot 250 dol. atzinības balvu.

Dzejoļu krājums „Kodols" ir Gunas Ikonas pirmais darbs. Šai sakarā DV organizācijas priekšnieks, kas bija arī žūrijas komisijas loceklis, ziņojumā par atzinības balvas piešķiršanu Gunai Ikonai cita vidū raksta: „Daugavas Vanagi ir priecīgi un pelnī, ka viņiem laimējies atrast jaunu zelta graudu latviešu dzejas apcirkņos. DV organizācija sagaida un būtu iepriecināta, ja šī atzinība dotu jaunu sparu un rosmi Gunai Ikonai pastāvēt vienmēr modri latviešu dzejas laukā. Reizē ar šo paziņojumu DV saime pateicas visiem sacensības dalībniekiem un žūrijas komisijai par veikto darbu."

Jaunatklātā dzejniece Guna Ikona, īstajā vārdā Izolde Krauze, dzimusi Hertele, pieder pie vidējās paaudzes, dzimusi un augusi Rīgā, kur Baigajā gadā pabeidza Draudziņas ģimnaziju, kuŗā viņai latviešu literātūru mācīja dzejniece Zinaīda Lazda. Vācu okupācijas laikā viņa sāka studēt dabas zinātnes Latvijas universitātē, līdztekus mācoties gleznošanu Leo Svempa mākslas studijā. Šai laikā viņa piedalījās arī Dr. Zentas Mauriņas literārajā pulciņā Pārdaugavā. Kaŗa vētrai veļoties pār Latviju, viņa atstāja dzimteni dažas dienas pēc Rīgas krišanas, Vācijā mācoties angļu valodu Dr. Nāgela tulku skolā, kas bija pārcelts no Leipcigas uz Tīringas mežiem, darbojoties kādās vecās dzirnavās. Sākoties DP nometņu dzīves laikam Guna Ikona mācījās prof. Ludolfa Liberta mākslas studijā Eslingenā un iestājās arī Tībingenas universitātē, kur dažu filozofijas un teoloģijas fakultāšu lektoru lasītās lekcijas viņu tik ļoti saistīja, ka dabas zinātņu studijas vairs neturpināja. Pēdējā vasarā pirms Eiropas atstāšanas viņa strādāja YMCA/YWCA latviešu bērnu vasaras nometnēs pie Štutgartes, būdama nodarbību vadītāja.

Kanadā Izolde Hertele ieceļoja 1948. gada ziemā. Kad Toronto nodibinājās Latviešu studentu kopa, viņa kādu laiku bija tās sekretāre, bet vēlāk līdzīgu amatu ieņēma Toronto latviešu gleznotāju pulciņā — līdz apm. 1955. gadam, kad ar apprecēšanos kļuva Izolde Krauze. Viņa strādāja algotu sekretāres darbu dažādos Kanadas valdības iestādījumos, bet pirms kāda gada dažādu iemeslu dēļ šo darbu pagaidām izbeidza. Īsi iepriekš viņa bija sākusi rakstīt dzejoļus, kļūstot par Gunu Ikonu. Tā apmēram pusotra gada laikā radās krājums „Kodols", kuŗā sakopoti ap 70 dzejoļu. Krājuma izdošanas gadījumā autore gan dažus no tiem tagad vēlētos izmainīt.

Kā jau rāda īsie biografiskie dati, interese par literātūru un it īpaši par dzeju viņai bijusi Rīgā, taču rakstīt viņa sākusi tikai pirms pusotra gada Toronto. Arī avīžniekam jauno autori apmeklējot tās dzīvoklī, viņa tieši „slīpēja" kādu jaunu dzejoli, bet sarunā paskaidroja, ka uzskata sevi tomēr par gleznotāju, bet vienmēr ļoti interesējusies par illustrātīvo glezniecību, kas vairāk vai mazāk saistīta arī ar literātūru. Līdz šim neviens Gunas Ikonas dzejolis nav publicēts arī presē, tā kā šai „Latvija Amerikā" numurā ievietotais „Trimdas Princese Gundega" ir viņas pirmā debija atklātībā.

Piešķirto atzinības balvu par dzejoļu krājumu „Kodols" Gunai Ikonai pasniegs DV 2. globālo dienu laikā Toronto. Viņa piedalīsies ar savu darbu lasījumiem arī rakstnieku cēlienā, kas notiks 4. jūlijā plkst. 1 dienā Royal York Balles zālē.

Vč.

Gundega Melli

beigusi Toronto universitāti ar B.A. gradu jaunajās valodās. Viņa studijas turpina skolotājas darbam. Pieder pie korporācijas Daugaviete.

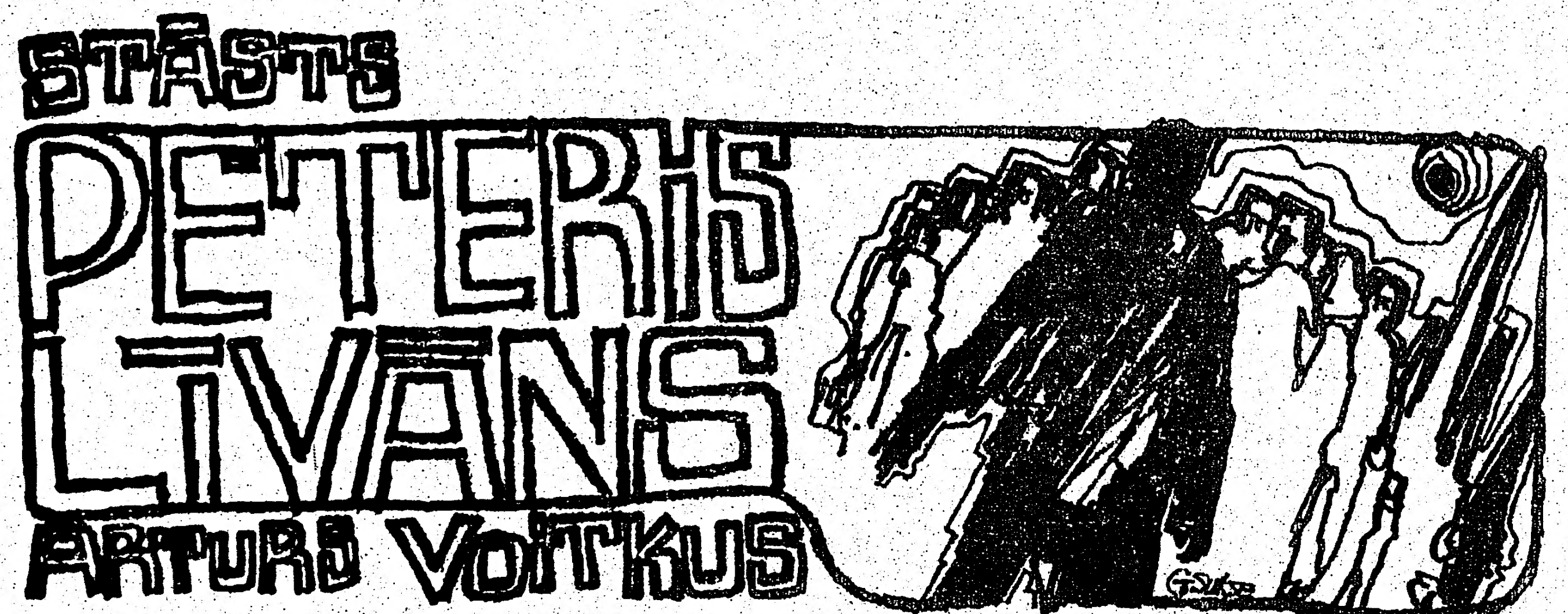

(96. turpinājums)

— Brauksim mājās? — Pēteris jautāja.

Mārcis sakustināja aiŗus, laiva sašūpojās, bet palika uz vietas. Mārcis aiŗu rokturus pastūma zem ceļgaliem.

— Gan tiksim. Kad vēl gadīsies tik skaists vakars? Man rīt jābrauc atpakaļ uz pilsētu, — viņš atvainodamies piebilda. — Žēl, ka nevaram ar Gunti palikt.

Pēteris klusēdams skatījās Mārča siluetā. Pret krasta mežu tas saplūda ar ēnām, tikai cigaretes oglīte brīžiem iegailējās spoža kā zvaigzne. Viena no noķertajām zivīm sāka laivā lēkāt, bet pēc pāris reizēm aprima.

— Tēt'...? — Mārcis iesvieda pussmēķēto cigareti ūdenī, balss bija piesmakusi. — Tu nekad... nekad nepiemini, ka...

— Ka man drīz jāmirst? Kāpēc lai es to pieminētu? Cilvēki vispār reti kad piemin savu gaidāmo miršanu. Iekām es nomiršu, būs miruši tūkstošiem citi, kas šodien spirgti un spēcīgi. Un nebūtu brīnums, ja man vēl gadītos izvadīt vienu vai otru Kronvilles latvieti, kas pašreiz mani žēlo: redz', cik traki ar mūsu mācītāju...

— Tev no miršanas nav bail?

— Neko daudz. Tikpat, cik no visa, kas nezināms. Saka, ka miršanas pašas nemaz nejūtot. Un kad tas ir pāri — tad jau ir tāpat kā pēc iemigšanas. Ne tu vairs ko zini, ne jūti... Miers.

— Vai tu nedomā, ka aiz kapa vēl kas ir? Tu taču pats māci, ka nākšot augšāmcelšanās. Un ka dvēsele dzīvošot citā miesā tālāk.

— Mēs, Mārci, spējam domāt un runāt vienīgi tādos tēlos, kādus šobrīd pazīstam. Tādēļ jau arī katrā ziņā gribam dvēselei dot miesu — jo bez tādas mums dzīvība neliekas iespējama. Kādēļ lauzīt galvu par lietām, kuŗas nevaram ne īsti saprast, ne grozīt? Kad iesēstos vilcienā, es nedomāju ne par sliedēm, ne lokomotīves motoru — nekā. Tikai sēžu un ļauju, lai mani aizved uz mērķi. Ja vien esmu pareizajā vilcienā, tad par citu man nav jābēdā.

— Vai esi pārliecināts, ka tajā atrodies? Ka mūsu reliģija —

— Tam ar reliģiju nav sakara. Dzīves vilcienā mani iesēdināja Dievs — un Viņš to arī vada.

— Bet kādēļ tad mēs tik cieši turamies kristiānismā? Tad jau islams, budisms, hinduisms — visi tikpat labi.

— Ar reliģijām ir tāpat kā ar valodām. Katrai tautai ir sava, bet tādēļ otras tautas valoda nav sliktāka. Tā ir citāda, bet kalpo tam pašam mērķim: lai cilvēki spētu saprasties. Es ar Dievu vislabāk saprotos kristīgajā valodā.

— Vai mūsu baznīcas dogma tā māca?

—Nē. Bet tas ir tāpat arī ar citu reliģiju piederīgiem. Pārliecības lietās cilvēki nekad nav bijuši sevišķi iecietīgi.

— Tu esi.

Līvāns brīdi pārdomāja.

— Jā, — viņš klusāk teica. — Tev, laikam, taisnība. Bet tāpēc man arī nav nekādu lielu panākumu. Panākumi ir tiem, kas savā pārliecībā deg un spēj aizdedzināt arī citus. Es esmu tikai gruzdējis.

— Bet tieši tādēļ pie tevis vienmēr bijis silti un labi.

— Tumsā Mārcis nevarēja redzēt vieglo smaidu, kas lēnām pārslīdēja patēva acīm. Mazliet neveikli atkāsējies, Līvāns pēc īsa klusuma mirkļa teica:

— Brauksim nu, dēls, mājās. Maira... māte, droši vien, gaida.

Nākošajā rītā Pēteris pirmais bija augšā un ezermalā. Saule bija tikko uzlēkusi; debesis dzidras; solījās karsta bezvēja diena. Nopeldējies Pēteris savāca makšķeres, izairēja ezerā un sāka mētāt vizuli.

Ap brokastlaiku ezermalā no vasarnīcas nokāpa Maira. Laiva bija labu gabalu no vasarnīcas, netālu no ezera dienvidus krasta. Pēteris bija iesēdies laivas dibenā — ne uz soliņa — un likās kaut ko kārtojam pie makšķerēm. Laiciņu vērojusi, Maira uzsauca pāri mierīgajam, spoguļgludajam ūdenim:

— Pēter!

Mairas balss skanēja skaļāk.

Kad Pēteris neatbildēja arī pēc trešā sauciena, Maira uzsteidzās krastā.

— Zēni! — viņa satraukti sauca. — Ar tēvu nav labi... Viņš ezerā... neatbild...

Īsu brīdi vēlāk Guntis ar Mārci, aizskrējuši gar ezermalu līdz vietai, kur laiva bija vistuvāk krastam, metās peldus. Viņi sasniedza laivu gandrīz reizē, ieķērās laivas malā un katrs no savas puses ieskatījās laivā. Līvāns bija noslīdējis no soliņa un saknupis uz grīdas.

— Miris! — Guntis iesaucās.

— Nav. Elpo. — Mārcis neatrāva skata no patēva sejas. — Vēl dzīvs!

Slaidā rāvienā viņš uzmetās ar vēderu uz laivas malas un ievēlās laivā. Nobrāzumu uz krūtīm un ceļgaliem viņš nemanīja. Guntis sekoja Mārča priekšzīmei un dažas minūtes vēlāk viņi laivu piebrauca krastā. Maira viņus sagaidīja.

Laivai pret krastu atsitoties Pēteris atguva samaņu.

— Man kļuva nelabi... pats no sevis... — Pēteris atvainodamies skatījās Mairā. — Tā nekad nebija gadījies...

Nevērojot Līvāna pretošanos, viņu iesēdināja mašīnā un visi devās uz tuvāko pilsētiņu. Tās vienīgajā slimnīcā ārsts konstatēja iekšēju asiņošanu un Pēteri norīkoja gultā.

Kronvillē Pēteris atgriezās pēc divi nedēļām. Mairai vēl bija iespējams pēdējo atvaļinājuma nedēļu pavadīt mājās pie vīra.

— Man nekādas kopšanas nevajag, — Pēteris tiepās. — Asiņošana pārstājusi, rēta sadzijusi — ko vēl vairāk? Nelāgākais, ka tev izputināju atpūtu.

Septembŗa pirmajā svētdienā, Darba svētkos, Pēteris atkal stāvēja kancelē. Gaŗā nedēļas nogale un saulainais laiks daudzus bija aizvilinājuši ārpus pilsētas. Baznīca bija gandrīz tukša.

— Tev šodien dievkalpojuma nemaz nevajadzēja izsludināt, — Maira teica, pa atvērtajām sakristejas durvīm tukšos solus vērodama. — Tur nav vairāk par desmit, divpadsmit cilvēkiem.

— Un tad? Citā reizē, kad baznīcā ir simti, arī varbūt nav vairāk kā desmit, kas nākuši Dievu lūgt, nevis laiku nosist vai ieraduma pēc. Gan baznīca būs pilna, kad cilvēki jutīs īstu vajadzību pēc Dieva.

— Jā, — Maira aizvēra sakristejas durvis. — Kad cilvēkiem atkal kaut kā vajadzēs.

— Nežēlojies, — Pēteris aizsēja balto saiti un spoguļa priekšā to saraustīja taisni. — Tā ir visas reliģijas dzimušas — kad cilvēkam ko vajadzēja, tas sāka meklēt Dievu.

Kakla saite par spīti Pēteŗa pūlēm stāvēja greizi, Maira to sakārtoja viegliem, drošiem tvērieniem.

— Tā, — viņa teica un vēlreiz noskatīja vīru no galvas līdz papēžiem, vai mācītāja tērps kārtībā.

(Turpinājums sekos)

Māc. A. Voitkus Montrealas Trīsvienības ev.-lut. draudzē 23. maijā iesvētīja desmit jauniešus, no kreisās: Egils Roga, Ivars Krauze, Valters Zariņš, māc. A. Voitkus, Daina Peize, Māra Kubere un Andra Valkera; otrā rindā — Viesturs Valdmanis, Arvids Krūze, Juris Steprāns un Sandra Gabruša.

Toronto ziņas

TORONTO

- Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba gadskārtējās šaušanas sacīkstes notika 12. jūnijā, kluba lauku īpašumā Bērzainē un norisa labvēlīgos laika apstākļos. Individuālās māla baložu šaušanas sacensībās piedalījās 20 dalībnieki. „A" grupā no iespējamiem 50 baložiem 47 sašāva A. Zilgalvis, iegūstot pirmo vietu. Ar līdzīgu rezultātu (pāršaujot) otrā vietā palika J. Muskats, bet trešā ar 46 baložiem K. Krieviņš. „B" grupā uzvarēja I. Krieviņš (43 baloži). Otrā vietā Eg. Ģimis (41), bet trešā I. Purmals (40). Dubultbaložu šaušanā piedalījās 13 šāvēji (iespējami 25 pāri — 50 baloži). Atkal „A" grupā uzvarēja A. Zilgalvis, sašaujot 44 baložus (22 pāri). Otrā vietā K. Krieviņš, (42), trešā A. Tropiņš (40). „B" grupā uzvarēja G. Vilmanis (36 baloži), kam sekoja K. Šverns (35) un I. Purmals (33). Ar priekšā došanu (iespējami 25 baloži) uzvarēja K. Šverns (23 baloži). Otrā vietā K. Krieviņš (21), trešā A. Āboliņš jun. (19 baloži). Sacensībā piedalījās 16 šāvēji. Uzvarētājs K. Šverns izpelnījās pirmo reizi A. Kristapsona jauno ceļojošo balvu. Pīļu šaušanā no torņa (iespējamas 25) uzvarētājs kļuva I. Krieviņš (25 pīles). Sekoja A. Tropiņš (23) un A. Zilgalvis (22). Šajā sacensību disciplīnā bija 16 dalībnieki. Visas sacīkstes vadīja kluba šaušanas sporta nozares vad. K. Šverns. Spiningu sviešanas sacensības vadīja F. Noveiko. No 8 dalībniekiem pieaugušo klasē uzvarēja I. Krieviņš ar 89 punktiem (iesp. 100). Tālākās vietās ierindojās N. Ģēģeris (89) un A. Kvēps (71). Jauniešu klasē pirmo vietu ieguva Ed. Purmals (90 p.), otrā vietā V. Krieviņš (89), bet trešā R. Jēkabsons (48). Sekojošā groziņu vakarā Bērzaines nama telpās uzvarētājus apsveica un balvas pasniedza kluba priekšnieka vietnieks J. Atmata, kas arī vadīja vakara saviesīgās dzīves norisi. Bija ap 70 dalībnieku. Par skaņu lentes mūziku rūpējās G. Oškalns un Baņuta Pīlādze. Bufeti pārzināja V. Jostiņš. Sarīkojumā bija ieradusies arī tāla viešņa, Cilda Reisa no Brazilijas.
- Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba rīkotās gadskārtējās eksternās šaušanas sacīkstes ar Hamiltonas un Sv. Katrīnes klubu piedalīšanos notiks Bērzainē 14. augustā. Sacīkšu sākums plkst. 9 rītā. Sagaida arī viesus no ASV latviešu klubiem.
- Uz 70 dzīves gadiem 8. jūnijā atskatījās DV Toronto nodaļas dalībnieks Eduards Zvaigzne. Jubilārs piedalījies Latvijas atbrīvošanas cīņās pret Bermontu. Limbažos viņam bija sava lauksaimniecība. Otrā pasaules kaŗa bēgļu gaitas Ed. Zvaigzni aizveda Austrijā, vēlāk Vācijā, Vircburgas latviešu bēgļu nometnē, no kurienes izceļoja uz ASV un apmetās Grand Hevenā, Mičigenas pavalstī. Pēc pensionēšanās jubilārs 1969. gada vasarā pārcēlās uz dzīvi Toronto. Viņš trimdas dzīves gaitas vada viens, jo ģimene palika dzimtenē.
- DV Toronto nodaļas biedram Harijam Kundertam 9. jūnijā piepildījās 60 dzīves gadi. Jubilāra dzimtā puse ir Kalsnavas pagasts, Madonas apriņķī. Latvijas brīvvalsts laikā viņš bija nodarbināts mežu departamentā kā meliorācijas techniķis. Dienējis Latvijas armijas autotanku pulkā un Otrā pasaules kaŗā cīnījies austrumu frontē. Pēc kaŗa satikās ar saviem piederīgajiem Vācijā, Mildorfas nometnē, kur bija nodarbināts kā UNRRAs šoferis.. 1948. gadā izceļoja uz Šveici, kur pēc dažiem gadiem zaudēja ļaunas slimības piemeklēto dzīvesbiedri, paliekot ar 2 maziem dēlēniem un meitu. 1959. gadā H. Kunderts ar bērniem ieradās pie meitas Toronto.
- Uz DV 2. globālajām dienām Toronto 13. jūnijā no Austrālijas jau ieradies DV Adelaides nodaļas valdes loc. O. Jefimovs. Viņš starplaikā apmeklēs arī citus šejienes apkārtnes latviešu centrus. DV globālajās dienās sagaida ierodamies 11 Austrālijas DV vadošos darbiniekus ar turienes zemes valdes priekšsēdi V. Rolavu.
- DV Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba internās makšķerēšanas sacīkstes (forelēm) notiks 11. jūlijā plkst. 6 rītā Simko ezerā. Pulcēšanās vieta no 11. ceļa, 14. līnijā pie Big Bay Point.
- Sv. Jāņa draudzes parastais dievkalpojums 27. jūnijā plkst. 11 rītā nenotiks, bet plkst. 6 vakarā būs svinīgais dievkalpojums, sakarā ar DV 2. globālajām dienām. Jūlija un augusta mēnešos dievkalpojumi Sv. Jāņa baznīcā katru svētdienu notiks plkst. 6 vakarā.

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRIBA
Latvian (Toronto) Credit Union Limited
491 College St., Toronto 174, Ont.
tel. 924-2775
maksā
5¾% PAR NOGULDĪJUMIEM
6½% PAR ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMIEM

Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus. REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 VAI $5000.00.

Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā, sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

Atkal jauna Jāņu diena

Kā visus iepriekšējos gadus, arī šogad Līgo svētki risināsies visos Toronto latviešu sabiedriskajos lauku īpašumos. Saulainē un Sidrabenē tie būs 26. jūnijā, bet Mežciemā un Tālavā jau nedēļu iepriekš — 19. jūnijā. Toronto Austrumu draudzes īpašumā Tālavā plkst. 7.30 vakarā, J. Vandeļa vasaras mājā notiks latvisko paražu kopēju Burtnieku Līgo vakars, kurā līgotāji solās ierasties tautas tērpos ar savu cienastu. Tajā pašā vakarā Toronto katoļu lauku īpašumā Mežciemā risināsies plašs Jāņu vakars ar brīvdabas uzvedumu „Līgo līksme Mežciemā", kuŗam īpašu tekstu uzrakstījusi Biruta Senkēviča, režiju vadot A. Gribustam. Uzvedumā piedalās ne tikai Mežciema ļaudis, bet arī citi, kam mīļas latviešu tautas dejas un dziesmas. Kam bijusi izdevība noklausīties diriģenta A. Gertmaņa vadītās tautas dziesmas, būs atzinis, ka tās skan viena par otru krāšņāki un sirsnīgāki, bet netrūkst arī dzēlīgas, jo:

Dziesmu dziedu, kāda bija,
Ne tā manis darināta.

Uzvedumu bagātinās Diždanča dalībnieki Z. Miezīša vadībā ar tautas dejām. Mežciema ļaudis solās Jāņa bērnus pacienāt ar dzirkstošo miestiņu un piekodām garšīgo sieru. Viņi katru gadu apmeklējuši Jāņu uzvedumus kaimiņu nometnēs, kādēļ šogad gaida ciemos līgotājus-pārnovadniekus.

Mežciemā vītie vainagi vēl nebūs novītuši, kad posīsimies uz Sidrabeni vai Saulaini. Uz Sidrabenes brīvdabas skatuves, kuŗai dekorācijas gatavojis mākslinieks O. Grebže, risināsies Ed. Freimūta sakārtotais uzvedums „Jāņu vakars Slātavā", pēc brāļu Kaudzīšu „Mērnieku laiku" motīviem Hugo Miķelsona režijā, piedaloties Toronto un Hamiltonas solistiem un koristiem, kā arī tautasdeju grupas Daugaviņa dalībniekiem Edv. Kalviņa un Arņa Rozīša vadībā.

Līgosvētkiem Saulainē brīvdabas uzvedumam jaunu lugu uzrakstījusi Lidija Auzāne-Tīcmane: „Zarāna nedienas papardes ziedu meklējot", režiju vadot E. Jurševskim un pašam tēlojot kādu no galvenajām lomām. Rīkotāji solās visus apmeklētājus pacienāt ar Jāņu sieru un miestiņu. Pārnakšņošanas iespējas nogurušajiem Jāņa bērniem Saulaines viesu istabās vai svaigā sienā — šķūnī.

Plūciet, meitas, puķu pušķus
Dažādažādus izraibotus,
Plūciet zilus, plūciet baltus,
Ko Jānītis uzziedēja. (T. dz.)

B. Silgale

Uz 50 laulības dzīvē aizvadītiem gadiem 23. maijā atskatījās Tekla un Kazimirs Beķeri. Prāv. St Mozga no Londonas, kuŗš apkalpo arī Hamiltonas draudzi, noturēja jubilāriem veltītu dievkalpojumu. Jubilāri izaudzinājuši četras meitas, kuŗas visas ir precējušās un dzīvo Kanadā. Abi zeltkāznieki joprojām moži un kopj savu ģimenes dārziņu, palaikam uzraugot kādu no saviem 7 mazbērniem.

Plašākās sporta . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

sā brīvajā pasaulē pašreiz ir vairs tikai divi latviešu futbola vienpadsmitnieki — Ņujorkas DV un Toronto DV komplektējums, kuŗi katru gadu divās spēlēs sacenšas par Ziemeļamerikas latviešu meistartitulu. Protams, še ir domāts Eiropas futbols, kuŗu Amerikas kontinentā sauc par sokeru (soccer). Šīs abas vienīgās latviešu futbola vienības tad nu arī spēkosies DV globālo dienu sporta sacīkšu ietvaros, spēlei notiekot 3. jūlijā plkst. 2 pēcpusdienā Broadview YMCA sporta laukumā (275 Broadview Ave.). Sacensības organizētājs un pārzinātājs ir H. Gailis.

Šaušanas sacensības, kuŗas vadīs N. Ozoliņš no Hamiltonas, notiks 3. jūlijā, sākoties plkst. 9 rītā, kanadiešu mednieku un makšķernieku apvienības (Hunter's and Angler's Association) šautuvē Ankasterā, apmēram 1 jūdzi dienvidos no 403. lielceļa pie Hamiltonas. Sacentīsies ASV un Kanadas DV teicamākie sporta šāvēji, izšķirot uzvarētājus kā individuālā, tā komandu sacensībā. Abas sacensības faktiski gan būs apvienotas, jo pēc panākumiem individuālajā konkurencē katras vienības 10 teicamāko šāvēju rezultātus sasummēs komandas vērtējumā. Dalībnieku skaits nav ierobežots. Paredzētas arī speciālas sacensības jauniešiem.

Šacha sacensības vadīs N. Brasliņš, spējām mērojoties ASV un Kanadas DV vienībām. Spēles sāksies 3. jūlijā plkst. 11 dienā DV namā Toronto un turpināsies nākošajā dienā, kad paredzēts arī ātrspēles turnīrs. Vč.

Arturs Voitkus sešdesmitgadnieks

Šāgada 1. jūnijā Trīsvienības ev.-lut. latviešu draudzes mācītājs Arturs Nikolajs Voitkus atskatījās uz 60 mūža gadiem, kalpojot Dievam un latviešu tautai.

Dzimis 1911. gada 1. jūnijā Liepājā. Beidzis Jelgavas valsts klasisko ģimnaziju 1929. gadā un tā paša gada rudenī sācis studēt teoloģiju Latvijas universitātē. Studiju laikā strādājis par mācītāja amata kandidātu Jelgavas pilsētas draudzē, kur pēc studiju beigšanas 1935. gada 9. jūnijā ordinēts mācītāja amatā. 1936. gadā ievēlēts par Zaļenieku un Glūdas draudzes mācītāju.

Māc. Arturs Voitkus

Jubilārs bēgļu laikā Vācijā strādāja par skolotāju, mācītāju un YMCAs apgabala vadītāju Bavārijā. 1951. gadā kopā ar ģimeni — dzīvesbiedri Margrietu un meitām Marutu un Ilzi ieceļoja Kanadā un apmetās Hamiltonā, kur sākumā bija Pāvila draudzes mācītāja palīgs, vēlāk Kristus latviešu draudzes mācītājs, aprūpējot Kičeneras latviešu grupu.

Kopš 1958. gada Arturs Voitkus ir Trīsvienības latviešu draudzes mācītājs Montreālā un pirms gada atzīmēja 35 gadus mācītāja amatā. Darbojies sabiedriskā laukā, ilgus gadus bijis LNAK padomes loceklis un izglītības nozares vadītājs. Viņa spalvai pieder romāni, lugas, stāsti, garīgas dziesmas un divas ticības mācības grāmatas.

Jubilārs ir studentu korporācijas Lettonia filistrs.

J. Sk.

Latviešu preses fotografs Ņujorkas laikrakstā

Nopietnākais un politiski nozīmīgākais laikraksts Savienotajās Valstīs „The New York Times" savā 6. jūnija svētdienas izdevumā veltījis visu lappusi preses fotografa Aleksandra Kalniņa izgatavotiem foto attēliem, kuŗi palaikam parādījušies arī „Latvija Amerikā" slejās. Lielais Ņujorkas laikraksts, kuŗa svētdienas tirāža tuvojas diviem miljoniem un sveŗ ap 6 mārciņas, ar desmit dažādu sekciju par kultūru, mākslu un politiku, ievietojis A. Kalniņa foto attēlus, kas uzņemti Londonā, Anglijā. Tas ir pirmais gadījums, kad kādam latviešu avīžniekam Kanadā šis laikraksts ierādījis tik izcilu vietu. Foto reportāžai veltīts īpašs nosaukums: „The Birds of London". Pārnestajā nozīmē Londonas „putni" ir šīs pilsētas izskatīgākās jaunavas, kas valkā „mini" tērpus un „karstās bikses".

Otrs atzīmējams notikums ir „Latvija Amerikā" līdzstrādnieka plaša foto reportāža par Japānu, kas nesen ievietota amerikāņu žurnālā „The Tropic Magazine", kuŗu katru nedēļu izdod lielais ASV laikraksts „The Miami Herald". Žurnāls veltījis trīs lappuses A. Kalniņa krāsu uzņēmumiem, kuŗos parādīta šāsdienas Japāna no divām perspektīvām, aptveŗot moderno tagadni un vēsturisko pagātni. Šī krāsu reportāža bija piesūtīta kā ilustrācija Fabiona Bovera (Bower) aprakstam par Japānu un tās pēckaŗa progresu. Raksta autors ir bijušais ģenerāļa Makartūra padomdevējs militāros jautājumos Otrā pasaules kaŗa laikā.

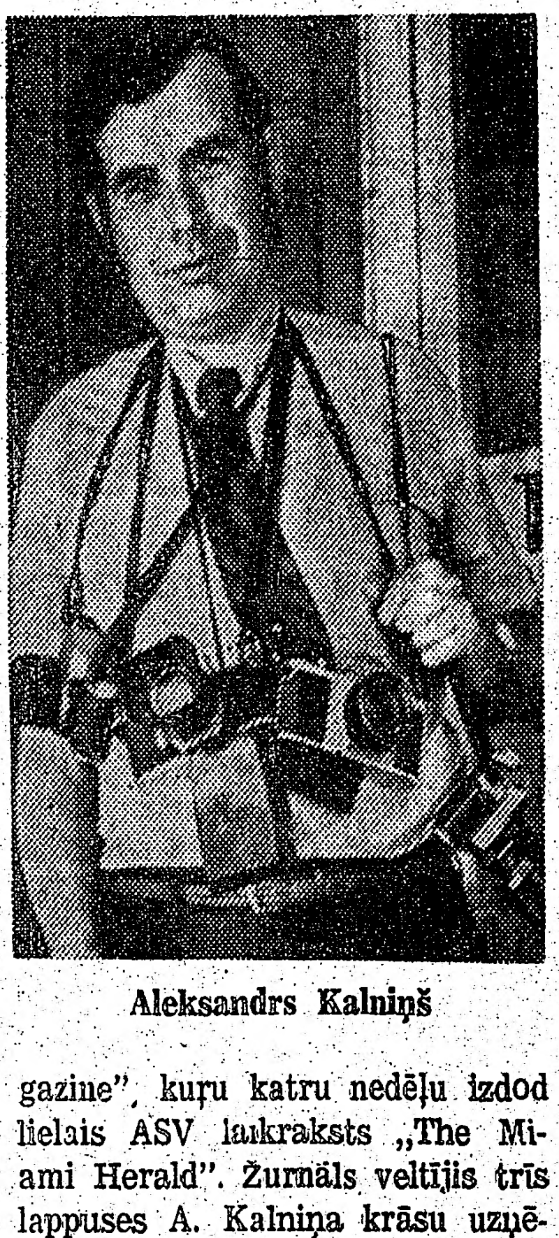

Aleksandrs Kalniņš

A. Kalniņš pēdējā laikā veltījis daudz laika modes fotografijai, uzņemot modes attēlus Londonā, Tokio un Ņujorkā. Liels vairums uzņēmumu ievietoti amerikāņu presē; daudzus no tiem izmantojis arī Toronto laikraksts „Daily Star". Viņš savā izvēlētajā branžā darbojas jau 15 gadus un daudz no sava brīvā laika atlicina arī latviešu presei, kā to rāda uzņēmumi „Latvija Amerikā". Vairāki A. Kalniņa foto uzņēmumi godalgoti visas Kanadas profesionālo fotografu mērogā, kas ir teicams sasniegums, ievērojot augstās prasības, kādas pastāv pie Kanadā un ASV izdotiem laikrakstiem un žurnāliem.

Atzīmējams, ka A. Kalniņš nesen saņēmis piedāvājumu no „Inland Publishing" sabiedrības uzņemties regulāra fotografa pienākumus. Minētā sabiedrība pieder Toronto laikrakstam „The Telegram" un tā izdod vairākus laikrakstus Ontario provincē.

—ms.

Attēla kreisajā stūrī Toronto pilsētas galva Viljems Denisons iepazīstas ar Pavalstniecības dienas programmu; apakšā — kopaina priekšnesumu laikā; pa labi — Kanadas karaliskās (RCMP) policijas pārstāvis salutē valsts himnai. Foto: Al. Kalniņš

LĪGO SVĒTKU SARĪKOJUMS

sestdien, 26. jūnijā,

SAULAINĒ

ar LIDIJAS AUZĀNES - TĪCMANES uzvedumu

„Zarāna nedienas papardes ziedu meklējot"

rež. E. JURŠEVSKA vadībā.

Izrādes sākums plkst. 7.30 vakarā.

Pēc tam kopīga līgošana ar Jāņa siera un miestiņa pacienāšanu. Deja uz dejas grīdas. Sagatavota malka ugunskuriem. Pārnakšņošanas iespējas telpās un siena šķūnī. Ieejas maksa $2.50 no personas, bērniem līdz 16 gadiem ieeja brīva. Brīva mašīnu novietošana.

SAULAINES PĀRVALDE

Izsakām sirsnīgu pateicību visiem, kas mūs atcerējās ar mūsu mīļās mātes

KATRINES PURVS

aiziešanu mūžībā.

RUDOLFS PURVS AR ĢIMENI

Kārlis Vilis Liepa, dzimis 11. jūnijā 1896. gadā, nosvinēja savu 75 gadu dzimšanas dienu ģimenes un tuvāko draugu vidū.

Sirsnīgi pateicos visiem, kuŗi atcerējās manu vīru, it sevišķi māc. A. Čopa kungam, dāmu komitejas Garumsona kundzei un veterānu - strēlnieku biedrības P. Pulka kungam.

A. Liepa

STOP
THE RUSSIFICATION
OF THE
BALTIC COUNTRIES

Mācītājs Osvalds Blūmītis dzīvē un pēdējā gaitā. Foto attēlā pa kreisi viņš redzams pie auto vienā no daudzajām demonstrācijām pērngada 17. jūnijā Čarlstaunā. Pa labi: pēdējās ardievas Osvaldam Blūmītim Ģetzemānes kapsētā pie Bostonas, svētības vārdus teicot mācītājam Bau eram.
Foto: Osvalds Akmentiņš

Garezerā drīz skanēs dziesmas

Garezera dziesmu dienas rīcības komitejas sēdē 6. jūnijā Sv. Jāņa latviešu draudzes baznīcas sabiedriskajās telpās komitejas priekšsēdis V. Vārsbergs informēja, ka Garezera padome savā pēdējā sēdē pārrunājusi Dziesmu dienas sarīkojumu un atzinusi, ka blakus sarīkojumu organizēšana un kārtošana veicama Garezera vadībai. Par šā darba izkārtošanu padome vienojusies ar grāmatnīcas vadītāju V. Miķelsonu, pie kuŗa ieinteresētiem jāgriežas.

Darba apstākļu dēļ līdzšinējais Dziesmu dienas informācijas nozares vadītājs Dr. Ģirts Kaugars lūdzis viņu no šā pienākuma atbrīvot. Informācijas darbu turpmāk pārzinās Jānis Zuika, kas rūpēsies arī par svētku „Vadoņa" izdošanu. Sludinājumu vākšana minētajam izdevumam uzticēta Ernestam Brožem. Dziesmu dienas rīkotāji lūdz latviešu organizācijas un firmas atbalstīt izdevumu ar saviem sludinājumiem.

Diriģents Roberts Zuika informē koŗus un dziedātājus, kas piedalīsies Garezera dziesmu dienā 14. augustā, ierasties uz kopmēģinājumu Garezerā sestdien, 19. jūnijā, plkst. 11 dienā. Tās pašas dienas vakarā notiks arī Līgo svētki Garezerā.

Koŗu mēģinājums būs arī sestdien, 31. jūlijā Milvokos.

Garezerā 30. maijā ieradušies ap 200 apkārtējo pilsētu latvieši, lai piedalītos vasaras sezonas atklāšanā. Pašlaik bija uzsākti brīvdabas baznīcas pārkārtošanas un pārbūves darbi, kādēļ dievkalpojums māc. V. Vārsberga vadībā notika lielajā zālē. Pēc tam visi pulcējās karogu kalna pakājē, kur uzrunu sacīja Garezera prezidents R. Jankavs. Pēc abu valstu himnām mastos uzvijās Latvijas karogi. Sekoja Vasaras skolas fonda izloze, bet literāti un avīžnieki pulcējās savā saietā. Iepriekšējā vakarā Garezerā pulcējās Fraternitas Rusticana vietējās kopas un korporācijas Ventonia saimes.

Par Garezera iespējamiem uzlabojumiem debatēja padome savā 29. maija sēdē. Administrātors V. Vārsbergs ziņoja, ka vasaras vidusskolā līdz noteiktajam 15. maijam pieteikušies 92 skolēni, kas ievērojami pārsniedz iepriekšējos gados pieteikušos skaitu. Bērnu vasaras nometnei līdz 29. maijam bija pieteikušies 78 dalībnieki, arī ievērojami pārsniedzot nometnotāju skaitu iepriekšējos gados. Kasieris A. Bērzkalns ziņoja, ka Irēne Kukaine nodevusi Garezeram bērnu latviskai audzināšanai 818,47 dol., kas saziedoti viņas nelaiķa vīra piemiņai; Olga Riekstiņa ziedojusi Garezeram 100 dol, lūdzot naudu izlietot jaunatnes audzināšanas darbam. Garezera revīzijas komisija konstruējusies šādā sastāvā: priekšsēdis Pēteris Ozoliņš, sekretārs Valdis Daiga, komisijas locekle Anna Zepe.

Vasarnieku nometnes „Dzintari" pārzināšanu uzticēja padomes loceklim Fricim Ritumam. Nākošā padomes sēde 26. jūnijā plkst. 1 pēcpusdienā, bet rīcības komitejas sēde dienu iepriekš, plkst. 7 vakarā.

E. B.

Baigās nakts turpinājumi

Sandiego un apkārtnes latviešiem Kalifornijā bija izdevība dzirdēt tāla ciemiņa, no Vācijas iebraukušā mag iur. Ādolfa Šildes stāstījumu par deportāciju turpinājumu pēckaŗa gados Latvijā un deportēto nometināšanas vietām un likteņiem. Par šo izdevību Sandiego latviešiem jāpateicas latviešu ev.-lut. draudzei un DV pr-kam E. Leimanim.

11. jūnija vakarā, tikai dažas dienas pirms pirmās baigās nakts Latvijā skumjās un sāpīgās atceres, mūsu rosīgā sabiedriskā darbinieka stāstījums šķita jo sevišķi iespaidīgs. Ja kādam dzimtenē piedzīvotā traģiskā nakts bija it kā aizgrimusi dziļāk atmiņā, viss toreiz pārdzīvotais no jauna lika nodrebēt sirdij un atgādināja, kādēļ esam šeit un kas mums jādara.

Ā. Šilde jau 17 gadu nepaguris vācis materiālus no aculieciniekiem, sevišķi bijušiem vācu kaŗa gūstekņiem, izmantojot visas iespējas un avotus ziņu iegūšanai. Kādā nometnē viņš satikās ar 2000 vācu kaŗa gūstekņiem un paredzēto 6 stundu vietā palika tur, klausinot no plašās krievzemes atgriezušos, — 6 mēnešus...

1941. gada 13./14. jūnija nakts notikumi dzimtenē palikušajiem latviešiem atkārtojušies arī vēlākos datumos. Viens no tādiem ir 1949. gada 25. marts u. c.dienas, jo masu deportācijas bijušas vairākas. Pēc Ā. Šildes ziņām latvju tautas aizvesto mocekļu skaits varētu būt tuvu pie 200.000.

Aizvesto liktenis galvenos vilcienos ir zināms: necilvēcīgi dzīves apstākļi, bads, slimības, vergu darbs un bezcerība, taču atkal un atkal dzirdamas jaunas vēstis, kas liecina, ka viņu izturības robeža var daudziem no mums būt par priekšzīmi, tāpat kā viņu stāja un drosme. Referentam ir kādas 15 g. vecas latviešu meitenes dienasgrāmata, kuŗā viņa apraksta savu pārāk īso dzīves gājumu izsūtījumā. Viņas pēdējā vēlēšanās piepildījusies: dienasgrāmata brīvajā pasaulē saņemta, bet to varēs publicēt tikai pēc tam, kad arī viņas tēvs būs pievienojies mocekļu aizsaules pulkiem.

Ir zināms, ka Kurzemes cietokšņa aizstāvji kā kaŗa gūstekņi atbrīvoti pēc pusotra gada, taču drīz pēc tam viņus atkal apcietināja un sodīja kā kontrrevolūcionārus. Pēc 1945. gada deportācijas atšķīrās ar to, ka deportētajiem vajadzēja parakstīt apliecinājumu, ka dodas uz Sibiriju labprātīgi. Neparakstīšanas gadījumā viņiem neļāva ņemt līdz nekā.

„Cik žēl, ka Kanadas ministru prezidents, apciemojot Noriļsku, apbrīnojot „skaisto" pilsētu, nav zinājis, vai negribējis zināt, ka to uzcēluši mūsu virsnieki verdzībā..." skatienu pārlažot krievzemes kartei, kuŗā bija atzīmēti visi zināmie soda nometņu apgabali, teica referents. Tālais ciemiņš neskuma par mazo apmeklētāju skaitu, jo no šeit dzīvojošiem tautiešiem bija atnākuši viņu noklausīties 50%, un tas ir daudz. Kas par skaitu sanāktu, ja arī lielajos centros atnāktu 50%!

Dzirdētos komentārus var apvienot vienā: „Pietiks atkal ilgam laikam ko pārdomāt, atsvaidzināt atmiņas..." Patiesi pietiks! Braucot uz Kaliforniju atpūtā, nožēloju tikai vienu — ka nebūs izdevības Čikagā noklausīties Ā. Šildes referātu. Izdevība tomēr gadījās Sandiego, un ne tikai izdevība noklausīties referātu, bet arī iepazīties ar, šķiet, vienīgo latviešu sabiedrisko darbinieku, kas visus savus spēkus veltī, meklējot mūsu deportēto pēdas. Pēc īsa atpūtas brīža viesmīlīgajās A. Vestmaņa mājās Lagollā, Ā. Šilde devās uz Losandželosu.

V. H.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

BAFALO

● Bafalo un apkārtnes pazīstamais sabiedriskais darbinieks Vilhelms Celms no 19. maija līdz 7. jūnijam bija ievietots Meyer Memorial slimnīcā. Pēc veselības stāvokļa uzlabošanās viņš 7. jūnijā slimnīcu atstājis un turpina ārstēšanos mājās. Esot slimības gultā V. Celmam apritēja 70 mūža gadi. Daudzie apsveikumi un dāvanas pienāca gan slimnīcā, gan mājās. Jubilārs visiem apsveicējiem izsaka sirsnīgu pateicību.

● Bafalo ev. lut. latviešu draudzē māc. J. Vējiņš 30. maijā iesvētīja trīs jauniešus: Arni Štrausu, Lindu Kaimiņu un Inesi Kaimiņu. Nākošais draudzes dievkalpojums notika 13. jūnijā, aizvesto upuŗu piemiņai. Jāņu dievkalpojums 24. jūnijā.

V.

MANČESTRA

● Rotas koŗa aicināts, no Kanadas Mančestrā ieradās komponists un mūzikas kritiķis Imants Sakss, lai referētu par tematu „Sejas un problēmas latviešu mūzikā." Referāts norisinājās 29. maija vakarā latviešu ev.-lut. draudzes baznīcas lejas zālē. Jo plaši referējot par tagadējo latviešu mūziku I. Sakss sapulcējušos pussimts klausītājus iepazīstināja kā ar trimdas, tā okupētās Latvijas komponistiem, tos raksturojot un sniedzot mūzikālas ilustrācijas, sevišķi izceļot dziesmu svētku ievērojamo nozīmi latviešu kultūras saglabāšanā un kritizējot svētku rīkotāju „lielo pieķeršanos kantātēm". Norādīja arī uz nepieciešamību rīkot mūziķu konferenci. Referāts klausītājus bija ļoti ieinteresējis un pārrunām vajadzēja veltīt daudz laika. Atzina arī, ka būtu lietderīgi noorganizēt kursus diriģentiem.

● Mančestras latviešu ev.-lut. draudzes svētdienas skola 6. jūnijā beidza mācības gadu. Pēc mācītāja K. Freimaņa svētbrīža baznīcā, ērģeles spēlējot D. Grabažam, izlaiduma aktā lejas zālē skolas vadītāja G. Skudra uzrunā pateicās skolotājiem par uzcītīgi veikto darbu, vecākiem un visiem skolas atbalstītājiem. Viņa aicināja audzēkņus t[illegible] savas tautas va[illegible] audzēkņi saņēma apliecības, [illegible] absolvent[illegible] Valters Ezeriņš un Guntis Grabažs — arī grāmatu veltes. Draudzes priekšnieks J. Binders pasniedza absolventiem draudzes dāvanu — archibīskapa A. Lūša: „Jēzus līdzības un mūsu laikmets". Ticības mācības skolotājs O. Grabažs nodeva absolventiem personīgas veltes. Sekoja audzēkņu dziedātās dziesmas skolotāja V. Aldiņa vadībā. Skolotāja E. Purgaile vadīja divu grupu, vecāko un jaunāko — klašu audzēkņu, tautas deju un rotaļu uzvedumus, klavieŗpavadījumu spēlējot L. Freimanei. Visiem audzēkņiem bija tautas tērpi, iesoļojot zālē ar paceltiem Latvijas karodziņiem.

P. S.

KALAMAZŪ

● Latviešu skolas pārzine P. Skrupšķele skolas izlaiduma dienā, uzrunājot skolas saimi un viesus, pielīdzināja latviešu valodas kopšanu graudu audzēšanai tīrumā, kuŗā neviens nesēj sajauktas šķirnes. Vecāku padomes priekšsēdis U. Šmidchens pateicās visiem skolotājiem. Sakarā ar skolas pārzines aiziešanu no audzinātājas darba skolā, viņai piemiņai pasniedza Liberta gleznu reprodukciju mapi. Izlaiduma aktu ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Piebalgs. Skolu beidza Zinta Aistare, Irēne Elksne un Aelita Ozoliņa, bet vidusskolas 12. kl. — Daina Aistare un Māra Skrupšķele. Absolventus sveica un grāmatu veltes nodeva: no DV apvienības — A. Minka, Mednieku-makšķernieku kluba — A. Tralmaks, no Kalamazū latviešu draudzes — R. Ozoliņš, latviešu kreditsabiedrības — A. Blenkenburģis, jauniešu pulciņa — M. Laurēna, Sv. Jāņa latv. draudzes — V. Grīnbergs, Latviešu b-bas — J. Šverns un korporāciju kopas — sen. P. Lielzuika. Priekšnesumu daļā, skolot. V. Galēnas vadībā, visi skolēni piedalījās dziesmu virknē „Padziedāsim nu, bāliņi." Biedrības nama lejas zālē risinājās kopīgs azaids un rotaļas.

V. M.

GRAND RAPIDI

● Mičigenas universitāti Ann Arborā beigusi Spodra Lapiņa ar B.A. gradu žurnālistikā. Viņa ir tiesībnieka Edg. Lapiņa meita un pirmā akadēmiski izglītotā šajā nozarē visu aizvadīto gadu posmā. Arī viņas brālis un brālēns, kas studijas beiguši citās zinībās, bija savā laikā jo čakli vēstuļu rakstītāji Grand Rapidu amerikāņu presē.

● Nereti gadās, ka izklaidīgiem peldētājiem, ja drēbes nav ieslēgtas, krastmalā pazūd ne tikai naudas maks, bet arī pašas drēbes. Līdzīga nelaime var piemeklēt arī makšķerniekus, kas pārāk aizraujas ar „bada pātagas" vicināšanu pie ūdeņiem. Šoreiz cietējs bija Grand Rapidu tautietis, kuŗam gan nav izvilkts naudas maks, bet mašīnai nomontēti visi četri riteņi, pašam īpašniekam atrodoties krūmiem apaugušā upes krastā. Ļaundari tomēr bijuši „godīgi" un nomontēto riteņu vietā uzlikuši citus, bet nolietotām riepām.

● Vasaras skolu fonds izdevis latviešu telefonu abonentu sarakstu ar tautiešu adresēm Grand Rapidos, Kalamazū, Lansingā, Grand Hevenā un šo pilsētu apkaimē. Sarakstu varēja vēlēties pilnīgāku un precīzāku, jo tajā ir daudz kļūdu ne tikai uzvārdu raksībā, bet vietām nepareizi atzīmēti arī tālruņu numuri un adreses. Šai rakstā pat atrodami personu vārdi, kuŗu īpašnieki jau sen aizceļojuši vai miruši.

● Latviešu draudzes lauku īpašuma Mežvidu pārvalde piešķīrusi goda darbinieka nosaukumu Annai Tālbergai, Vilim Veisam un Oskaram Jirgensonam. Godalgoto vārdus paziņoja vasaras sezonas atklāšanas sarīkojumā.

● Krestonas vidusskolu šagad beidz Kārlis Bušs; Centrālo — Inese Liepiņa, Baiba Zāģere un Māra Pastniece; Rokfordas — Pēteris Daukšs. Daži no viņiem ieguvuši stipendijas tālākām izglītības gaitām augstākās mācību iestādēs.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes jauniešu iesvētīšanas dievkalpojums notika 30. maijā Immanuela baznīcā. Sprediķoja māc. V. Vārsbergs, piedaloties pašu draudzes māc. K. Hermanim. Dziedāja latviešu koris dir. R. Zuikas vadībā, ērģeles spēlējot Alf. Kalnājam. Iesvētīti: Inese Liepiņa, Māra Pastniece, Kārlis Bušs, Pēteris Daukšs, Pēteris Graube, Guntis Kalējs, Jānis Sarma un Aivars Stūris.

V. Z.

* * *

„Esi, Ansīt, nu rātns un ej tagad gulēt," mudina vecā māte mazdēlu. „Ievēro, arī es vienmēr eju gulēt reizē ar vistām." — „Patiešām, omīt?" Ansītis iesaucas un izbrīnējies atzīstas: „Bet es nemaz nespēju iedomāties,, kā tu tieci laktā un vari tur notupēt..."

Latvijai mūžam būt!

Pulcēsimies

KOPĀ AR DAUGAVAS VANAGU ORGANIZĀCIJAS BIEDRIEM 2. GLOBĀLAJĀS DIENĀS NO 26. JŪNIJA LĪDZ 4. JŪLIJAM TORONTO!

DAUGAVAS VANAGU ORGANIZĀCIJA KANADĀ IELŪDZ APMEKLĒT:

VAROŅU PIEMIŅAS DIEVKALPOJUMU

svētdien, 27. jūnijā, plkst. 18.00 Sv. Jāņa baznīcā archibīskapa Arnolda Lūša vadībā. Dievkalpojumā ienesīs visus brīvībā iznestos kaujas karogus. Piedalās: DV vīru koris un Toronto vanadžu ansamblis, komponists Imants Sakss, diriģenti — Austra Plampe un Arnolds Saulīte.

DARBA SĒDES:

no pirmdienas, 28. jūnija līdz ceturtdienai, 1. jūlijam visās Daugavas vanagu organizācijas darbības nozarēs.

Piektdien, 2. jūlijā, Centrālās valdes sēde. Visas sēdes atklātas, notiek DV namā.

Piektdien, 2. jūlijā no plkst. 10.00—17.00 un sestdien, 3. jūlijā no plkst. 13.00 — 16.00 Brīvās pasaules latviešu apvienības valdes sēde Royal York viesnīcas Nova Scotia Room.

REFERATUS UN FILMAS IZRĀDI:

otrdien, 29. jūnijā plkst. 20.00, DV namā, Dr. L. Skultānes-Zariņas „Morāle un padomju režīms." Ieeja $1.50.

Trešdien, 30. jūnijā, plkst. 20.00 un 22.00, Jarvis Collegiate, filmas „Latvija 50 gados" pirmizrāde Kanadā. Ieeja $3.00.

Ceturtdien, 1. jūlijā, plkst. 20.00, DV namā, Mag. Jur. V. Skultāna „Jaunākie atklājumi par mūsu neatkarības bojā eju 1939./1940. g. Ieeja $1.50.

Latviešu skolu audzēkņiem ieeja brīva.

SACENSĪBAS SPORTĀ:

Piektdien, 2. jūlijā—VĪRIEŠU VOLEJBOLĀ — no plkst. 17.00 — 22.00 Jarvis Collegiate: Ročestras, Bostonas, Hamiltonas DV sporta klubi un Montrealas latviešu sporta klubs.

JAUNATNES BASKETBOLĀ — ASV meistars (Čikagas DV sporta klubs) ar Kanadas sastādīto.

Sestdien, 3. jūlijā:

Plkst. 9.00 ŠAUŠANAS SACĪKSTES, Hunter's and Anglers' Association šautuvē, Ancaster, Ontario. (1 jūdzi dienvidos no 403. lielceļa pie Hamiltonas).

Plkst. 9.30 vīriešu VOLEJBOLA sacīkšu noslēgums.

SIEVIEŠU VOLEJBOLĀ — ASV meistarkomanda „Sigulda" no Vašingtonas ar Kanadas sastādīto.

BASKETBOLĀ — starp ASV meistarkomandu (Saginavas sporta klubu) un Kanadas meistaru (DV sportu klubu).

Plkst. 11.00 ŠACHĀ DV namā.

Plkst. 14.00 FUTBOLS — Broadview YMCA, sacentīsies ASV meistars, Ņujorkas DV sporta klubs ar Kanadas meistaru, DV sporta klubu.

Ieeja — pieaugušiem $1.50, jauniešiem līdz 18 g. $1.00, pamatskolēniem—brīva.

IZSTĀDES:

piektdien, 2. jūlijā, plkst. 19.00 TĒLOTĀJAS MĀKSLAS IZSTĀDES atklāšana.

Sestdien, 3. jūlijā, plkst. 10.00 NUMIZMATIKAS IZSTĀDES „Latviešu kaŗavīrs" atklāšana.

Darbi abām izstādēm apskatāmi sestdien un svētdien, 3. un 4. jūlijā Royal York viesnīcas telpās.

Vēsturisko piemiņlietu krātuve DV namā apskatāma, sākot ar 28. jūniju.

SARĪKOJUMUS UN UZVEDUMUS:

piektdien, 2. jūlijā, plkst. 20.00 — JAUNATNES SASAUKŠANĀS DZIESMĀ, DZEJĀ UN DEJĀ Royal York viesn. koncertzālē. Piedalās: jauniešu kopkoris (Otavas, Montrealas, Milvoku, Toronto, Hamiltonas, Sv. Katrīnām, Londonas), apv. kokļu ansamblis K. Staško vadībā, meiteņu sekstets „Rota", diriģente Alma Skudra - Kārkliņa, TLB deju kopa „Diždancis", DV deju kopa „Daugaviņa", dziedātāji - ģitaristi Valda Āvika (soprāns) un Arnis Akselis (tenors) no ASV. Jautri īsuzvedumi jauno aktieŗu izpildījumā.

Pēc programmas deja TIKAI jaunatnei DV namā.

Ieeja koncertā $2.50, virs 35 gadiem $1.00 piemaksa. Jauniešu koncerta biļete derīga arī dejai. Ieeja tikai ballē $2.50.

Sestdien, 3. jūlijā, plkst. 14.00 — TEĀTŖA IZRĀDE, DV teātris Kanadā, Molnāra komēdija. „Spēle pilī", Bickford Collegiate. Rež. Hugo Miķelsons. Dekorātors Valdis Vare. Ieeja $4.00 un $3.00.

Plkst. 18.00 „KANAKU VAKARS" Royal York viesnīcas koncertzālē. Piedalās: DV vīru koris, mūzikālais vadītājs komponists Imants Sakss, diriģents Arnolds Saulīte, DV teātris Kanadā, E. Ošiņas-Bērziņas baleta skolas audzēkne Zane Ezera, solistes — soprāns Dace Kārkliņa, alts — Mirjama Bērziņa un Peter Dymont orķestris. Režisors Dzintars Pūpēdis, dekorātors Kārlis Bērziņš. Ieeja $3.00.

Kanaku vakaru vadīs aktieris Edgars Ābele.

Plkst. 20.30 DIŽBALLE — Royal York — deja divās zālēs, 2 orķestri, veco un jauno gaumē: „Peter Dymont" un „Strouberry" Galdiņi iepriekš rezervējami pie M. Jonānes jaunkundzes, tel. 536-5235. Ieeja, ieskaitot vietu pie galdiņa, $5.00 no personas.

Svētdien, 4. jūlijā — plkst. 10.00 —

25 GADU DARBĪBAS ATCERES SVĒTKU AKTS UN KONCERTS.

Piedalās: DV kultūras balvas laureāts, komponists Jānis Norvilis, koris „Daina", diriģente Alma Skudra-Kārkliņa. Atskaņos J. Norviļa DV 25 gadu darbības atceres sacensībās godalgoto darbu izlasi „Gadskārta latvju dainās". Dueti — soprāns Daces Kārkliņas un tenora Imanta Baruša izpildījumā. Ieeja $2.50.

Plkst. 16.00 — LIELĀ JUNDA — LIELUZVEDUMS „TĒVU ZEME" — veltīts latviešu kaŗavīram visos laikos. Režisors Reinis Birzgalis. Piedalās Amerikas latviešu teātŗa Bostonas ansambļa un DV teātŗa Kanadā aktieŗi. Palīgrežisors Ernests Jurševskis. Par skatuves dekorātīvo ietērpu rūpējas mākslinieki Arnolds Nulītis, Valdis Vare un Uģis Brūveris. Jāņa Liģeŗa un Vernera Ciņa foto uzņēmumi projecējumiem uz ekrāniem. Līdzās aktieŗu runātajam dzīvajam vārdam skaņas un gaismas efekti. Skaņu meistars Imants Ķipis, gaismotājs Valdis Turķis. Dziesmas DV vīru koŗa izpildījumā. Ieeja $5.00, $4.00 un $3.00.

Sarīkojums notiks Royal York viesnīcā.

Rakstnieku cēliens

SVĒTDIEN, 4. JŪLIJĀ, pl. 13.00

Royal York viesnīcā

solās būt sevišķi intriģējošs, ņemot vērā izdevību redzēt, dzirdēt un pašiem vērtēt jauno, vēl nekur nepublicējušos Daugavas vanagu organizācijas 25 gadu darbības atceres literāro darbu sacensībās godalgoto dzejnieci — torontieti.

Iesūtīto dzeju krājumu vērtēja DV ideoloģiskās nozares vadītājs un DV priekšnieks Vilis Hazners, Jānis Bičolis, Jānis Kadilis, Anšlavs Eglītis un Kārlis Rabācs, tāpēc nevarētu būt ne mazāko šaubu par vērtējuma nozīmi un pareizību. Minētie žūrijas komisijas locekļi atzinuši, ka dzeju krājums „ir ar savu noteiktu personības zīmogu, ir oriģināls, īpats formā un saturā, kaut kas latviešu dzejā jauns."

Godalgotā dzejniece pieskaitāma to kluso un kautrīgo latviešu daļai, kas tēvzemes mīlestību un brīvības cīņu garu nes dziļi sirdī, pārciešot un pārdzīvojot tās likteni varbūt sāpīgāk kā tie, kam drosme cīnīties, savas jūtas un pārliecību skaļi deklarējot.

„Es nekad neraudu par savām personīgajām likstām," saka dzejniece, „bet man vienmēr saskrien asaras acīs, raugoties Latvijas karogā un klausoties mūsu tautas lūgšanā."

Uz jautājumu, kādēļ viņa tieši šai gadījumā iesūtījusi savu dzeju krājumu, dzejniece atbildēja: „Tikai patriotisku iemeslu dēļ. Nauda man nav svarīga. Par to, ka manas dzejas guvušas tik ievērojamu vīru atzinību, man ir ļoti liels prieks."

Rakstnieku cēlienā galvenokārt piedalīsies viesi no ASV: Valdis Krāslavietis, Hugo Puriņš, Aina Kraujiete, Kārlis Ķezbers, Valentīna Hermane, Hermanis Kreicers. Kanadas Preses kopu pārstāvēs tās priekšnieks — dzejnieks Modris Lorbergs, bet jauno paaudzi — Baiba Šmita-Kalēja un Jānis Kļaviņš. Cēlienu ar dziesmām kuplinās Toronto vanadžu ansamblis Austras Plampes vadībā, norisi vadīs Tonija Krūka.

SARĪKOJUMU VIETU ADRESES:

Royal York viesnīca — 1 Front St.
Sv. Jāņa baznīca — 200 Balmoral Ave.
DV nams — 125 Broadview Ave.
Jarvis Collegiate — 495 Jarvis St.
Bickford Collegiate — 777 Bloor St. W.
YMCA — 275 Broadview Ave.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
TORONTO 12., tel. 782-7246 377 GLENGARRY AVE.,

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Lawrence — Markham Rd.: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar pagrabā izbūvētu dzīvokli un atpūtas telpu. Privāts iebraucamais ceļš. Pieņemama iemaksa.

Midland — St. Clair: 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar 2 izbūvētām telpām pagrabā. 2 vannas istabas, privāts iebraucamais ceļš. Cena $27.500, iemaksa $3.000.

Danforth — Broadview: Atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, garāža. Cena $25.500, iemaksa $3.500, atlikums uz vienu atkl. 10 gadu obligāciju.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM. UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM.
NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

Maiņa bez pārmaiņām

AUSTRUMVĀCIJAS JAUNAIS DIKTĀTORS NAV NEPAZĪSTAMS VĪRS

Ir jābrīnās, kā lielajās Toronto avīzēs (droši vien, tāpat arī citu Ziemeļamerikas lielpilsētu laikrakstos) lasāmas tik daudzas aplamas ziņas starptautiskās politikas laukā, ka brīžiem jau atgādina pilnīgu situācijas nepārzināšanu, par ģeografiju un vēsturi nemaz nerunājot. Šie lielie un bagātie laikraksti abonē starptautisko preses aģentūru ziņojumus un tur labi atalgotus speciālkorespondentus pasaules politikas nozīmīgākajās pilsētās, tādēļ tiem vajadzētu būt labi informētiem, pat materiāli par nepazīstamām personām viegli iegūstami pavisam īsā laikā. Taču tā nav. Ziņojumi bieži vien ir ne tikai kļūdaini, bet arī izteikti tendenciozi. Pēdējo varētu saprast, ja laikraksts tiecas ieturēt noteiktu politisku novirzi, taču faktu kļūdas un palaikam neticamais zināšanu trūkums nav saprotams.

Latviešu laikraksti trimdā nav tik bagāti, lai varētu atļauties speciālkorespondentus pasaules politikas lielpilsētās un dārgos starptautisko ziņu aģentūru sagatavotos materiālus, tādēļ spiesti savus pasaules politikas ziņojumus gatavot pēc faktiem, kas sniegti vietējos laikrakstos. Tā par Ulbrichta atkāpšanās iemesliem bija lasāms, ka Ulbrichta aizstājējs Erichs Honekers ir jauns, nepazīstams vadonis, ka Ulbrichts starp abiem kaŗiem noorganizējis vācu komūnistu partiju, bet pēc Vācijas un Pad. savienības 1939. gada pakta parakstīšanas uzmanījis, lai vācu komūnisti nemusinātu uz streikiem un nesamulsinātu Hitleru, bet no Vācijas aizmucis tikai pēc Hitlera uzbrukuma Pad. savienībai. Tas viss ir tīrie nieki.

Vispirms patiesība par Ulbrichtu, kas 77 gadu vecumā (dzimis 1893. gada 30. jūnijā Leipcigā) gan atkāpies no Austrumvācijas komūnistu partijas vadītāja pienākumiem, aizbildinoties ar gadu nastu, bet joprojām paliek valsts padomes priekšsēdis, kas būtu pielīdzināms valsts prezidenta amatam, un partijas politbiroja loceklis, tagad ievēlēts par partijas goda priekšsēdi. Neapšaubāmi, ka galvenā vara Austrumvācijas politikā tagad piekrīt Honekeram, taču vismaz oficiālajā hierarchijā Ulbrichts joprojām ir Nr. 1 valstī. Nav tiesa, ka laikā starp abiem pasaules kaŗiem viņš izveidojis vāču komūnistu partiju. Tāda pastāvēja jau pirmā pasaules kaŗa beigu posmā. Ulbrichts bija gan tās līdzdibinātājs, bet faktiskais izveidotājs bija Ernests Tēlmans, kas 1925. gadā kļuva partijas vadītājs un 1925. un 1932. gadā kandidēja uz valsts prezidenta amatu. Ulbrichts skaudībā Tēlmanu necieta un dažādi centās viņam kaitēt, apgādājot nacionālsociālistus ar kompromitējošiem materiāliem pret Tēlmanu un tā ievērojamā mērā būdams līdzatbildīgs par Tēlmana ievietošanu koncentrācijas nometnē, kur viņu nogalināja 1944. gadā. Ulbrichts šai laika posmā 1923. gadā gan kļuva vācu komūnistu partijas centrālkomitejas loceklis, bet 1928. gadā reichstagā komūnistu deputāts, tai pašā laikā būdams partijas Brandenburgas nodaļas galvenais sekretārs. Taču viņš negaidīja līdz Vācijas uzbrukumam Pad. savienībai, bet jau 1933. gadā, kad Hitlers nāca pie varas, aizbēga uz sarkano impēriju, kur šis mācītais galdnieks kaŗa laikā nodibināja un vadīja t. s. Nacionālo komiteju Brīvā Vācija, cenšoties tajā saistīt galvenokārt padomju gūstā kritušos vācu armijas virsniekus un tos politiski pāraudzināt. Pēc kaŗa viņš nekavējoties atgriezās krievu okupētajā Vācijas daļā kā Pad. savienības pavalstnieks (!), jau 1946. gadā apvienojot sociāldemokratus un liberāļus t. s. Sociālistiskajā vācu vienības partijā (SED — Sozialistische Einheitspartei Deutschlands), kā joprojām oficiāli saucas Austrumvācijas komūnistu partija, 1950. gadā kļuva šīs partijas ģenerālsekretārs, bet 1953. gadā centrālkomitejas 1. sekretārs un pēc prezidenta Pīka nāves visvarenais Austrumvācijas diktātors.

Arī kanadiešu presei maz pazīstamais Ulbrichta pēcnieks Erichs Honekers ir ļoti labi pazīstams ne tikai komūnistu pasaulē vien, jo visus pēdējos gadus bijis Ulbrichta aizstājējs un varas ziņā daudz spēcīgāks pat par ministru prezidentu Štofu! Tā kā Austrumvācijai, Pad. savienības nozīmīgākajam satelītam, arī turpmākajā Eiropas liktenī piekritīs it ievērojama loma, arī latviešu lasītājiem var būt lietderīgi tuvāk iepazīties ar jauno Austrumvācijas diktātoru, uzzināt vairāk par viņa līdzšinējām gaitām nekā tikai tās niekalības, kas bijušas lasāmas Toronto dienas presē.

Pašrez 58 gadus vecais Erichs Honekers (dzimis 1912. gada 25. augustā Neunkirchenā, Zārzemē) pēc aroda ir jumtu licējs. Jau 10 gadu vecumā viņu komūnistiski noskaņotais tēvs sūtīja sarkanajos „jaunajos pionieŗos". Tikko ieguvušu jumtu licēja zeļļa tiesības, vācu komūnistu partija viņu aizsūtīja uz Maskavu mācīties Ļeņina akadēmijā. Drīz pēc viņa atgriešanās Vācijā varu sagrāba Hitlers, un Honekers sāka darboties komūnistiskajā pagridē Rūras apgabalā, bet 1934. gadā partija viņu sūtīja līdzīgā uzdevumā uz Berlīni, kur gadu vēlāk gestapo to apcietināja, par valsts nodevības gatavošanu notiesājot uz 10 gadiem ieslodzījumā, no kuŗa viņu atbrīvoja sarkanarmija. Jau 3 dienas vēlāk Honekers pievienojās t. s. Ulbrichta grupai, saņemot ļoti svarīgu uzdevumu — organizēt komūnistiskās jaunatnes organizāciju FDJ (Freie Deutsche Jugend) pēc padomju komjaunatnes parauga. Ulbrichts vācu vecos komūnistus, ja tie gadījumā nebija atgriezušies reizē ar viņu no padomijas, neuzskatīja par īsti uzticamiem, jo domāja, ka tie jau ir samaitāti un kapitālisma inficēti. Tādēļ viņš par ļoti nepieciešamu atzina jaunās komūnistu paaudzes audzināšanu. Šī uzdevuma uzticēšana Honekeram kļuva par ideālu izejas punktu viņa tālākajai, straujajai karjerai Austrumvācijā.

1947. gadā Honekers ar FDJ delegāciju devās uz Maskavu, kur viņu uzņēma padomju kompartijā (!), jau 1950. gadā viņš kļuva SED resp. Austrumvācijas komūnistu partijas centrālkomitejas loceklis un politbiroja kandidāts, bet 1955. gadā jau trešo reizi devās uz Maskavu, kur 2 gadus mācījās partijas augstskolā. Atgriezies Austrumvācijā, viņš tūlīt kļuva SED centrālkomitejas drošības nodaļas vadītājs, bet gadu vēlāk politbiroja loceklis un galvenais sekretārs, piekritīgs par „apbruņošanās organizēšanu un drošību", ar to kļūstot noteicējs ne tikai par valsts drošības policiju, bet arī rēgulāro policiju un armiju. 3 gadus vēlāk viņš organizēja Berlīnes mūŗa celšanu, 1963. gadā pārņēma partijas kadru kontroli, bet 1967. gadā SED 7. kongresā teica galveno ideoloģisko runu, kas komūnistu pasaulē nozīmē neapstrīdēto „kroņprinča" stāvokli, turpmāk kā iekšzemē, tā āizemēs arvien biežāk aizstājot Ulbrichtu, arī citā ziņā arvien vairāk atslogojot novecojošos Ulbrichtu tā pienākumos un darbā. Vienmēr, kad Ulbrichts saslima vai cita iemesla dēļ nerādījās atklātībā, priekšplānā kartrreiz stāvēja Honekers, tikai aiz viņa ministru prezidents Štofs. Honekera varas stāvokli pēdējos gados pārspēja vienīgi pats Ulbrichts, citi nespēja viņam pat līdzās stāvēt.

Kādēļ Ulbrichts atteicies no partijas vadītāja amata, to var tikai minēt. Varbūt tas patiešām noticis gadu nastas dēļ, jo arī viņa veselības stāvoklis vairs nav nekāds labais. Maz ticama tomēr liekas kanadiešu preses doma, ka Ulbrichts zināmā mērā piespiests atkāpties, jo neiederējās jaunajā Pad. savienības politikā, pretojoties atslābuma panākšanai Eiropā, ko pašreiz vēlas Maskava, kuŗai arī nepatīcis, ka Ulbrichts kavējis arī padomju politiskos mērķus, pretojoties jebkādam kompromisam ar Rietumvāciju un Rietumberlīnes jautājuma nokārtojumam, kādēļ Rietumvācija joprojām vēl nav gatava ratificēt Maskavai tik svarīgo Rietumvācijas un Pad. savienības parakstīto varas nelietošanas līgumu. Honekeru gan arī Maskava uzskata par „cietās līnijas" komūnistu, taču cer viņu kā jaunuli augstajā amatā spēt vairāk locīt pēc sava prāta.

Vai Honekers būs tik viegli lokāms, to rādīs tikai nākotne. Honekers nav tikai „aukstais kaŗotājs", lietojot šo pasaules politikā ieviesto apzīmējumu, bet pat „ledusaukstais kaŗotājs"! Tādēļ vairāk liekas, ka arī pēc Ulbrichta atkāpšanās nekāda Austrumvācijas politiskā kursa maiņa nav gaidāma. Viņam jau sen ir vairākums 18 personu lielajā partijas politbirojā, kas visu izšķiŗ un noteic, un nevienam situācijas pazinējam nav noslēpuums, ka Honekers vēl kategoriskāk iestājas par striktu dalīšanos no Rietumvācijas par Ulbrichtu. Ne jau joka dēļ kāds Rietumvācijas kristīgo demokratu partijas politiķis izteicies, ka šī vadības maiņa Austrumvācijā ir nelaime.

Jaunā Austrumvācijas diktātora politiskās vadlīnijas jau labu laiku ir pazīstamas: Rietumvācija ir jāapkaŗo, jo Austrumvācijai iespējams eksistēt tikai ar šīs cīņas uzturēšanu. Tikko Honekers bija iesēdies Ulbrichta krēslā, viņš savā amata pārņemšanas runā „paslaucīja zem galda" visus minējumus par to, vai personālajām pārmaiņām Austrumvācijā sekos arī politiskā kursa maiņa. Attieksmē uz Bonnu viņam nebija ne vārda par vācu kopīgām interesēm, vienīgi krasā prasība norobežot Austrimvāciju no „monopolkapitālistiem". Šai ziņā pēc Honekera ieskata, nav ne mazākās „spēles telpas". Ja vispār vēl rastos kāda iespēja panākt dalītajā Vācijā kādu atslābumu rietumu un austrumu daļas attieksmēs, tad Erichs Honekers nekādā gadījumā nav piemērotais sarunu partneris Bonnai.

Ko Honekers domā par Rietumvācijas kanclera Branta jauno austrumpolitiku, to viņš pagājušā gada sākumā jau pateica kādā runā Austrumvācijas komūnistu partijas augstskolā: „Sociāldemokratiskie ministri pavada savu uz transparenci (caurspīdīgumu, — ref.) iestādīto politiku pret Vācu demokratisko republiku (Austrumvāciju, — ref.) un citām sociālistiskām valstīm ar nacionālisma vilni, ar to mēģinot pat pārspēt kristīgo demokratu un kristīgo sociālistu ūniju. Tas tomēr tikai viņiem pašiem kaitēs."

No politiķa, kas šādā veidā raksturo Branta kaut apstrīdēto, bet tomēr uz izlīgšanu vērsto politiku, nekāds saprašanās un pretimnākšanas mēģinājums nav gaidāms. Izņemot gadījumu, ja Maskava patiešām spēs pēc savas patikas locīt jauno Austrumvācijas diktātoru Honekeru, bet tas grūti ticams, ja Kremlis nespēja tikt galā ar vecā Ulbrichta spītīgo ietiepību un nepiekāpību, jo visas pazīmes rāda, ka Erichs Honekers „griezts no daudz cietāka koka" nekā Valters Ulbrichts.

Z. Z.

Jaunais komūnistiskās Austrumvācijas diktātors Erichs Honekers ar dzīvesbiedri Margotu, kuŗa kopš 1958. gada ir tautas izglītības ministre, iedējo savā absolūtās varas amatā.

Katrina Purvs

dzimusi 1898. g. 22. janvārī,
mirusi 1971. g. 4. jūnijā.

Sv. Andreja ev.-lut. latviešu draudzes
Toronto palīdzības fonds

* * *

7. Siguldas kājnieku pulka adm. kaprālis

Voldemārs Popītis

dzimis 1904. g. 15. aprīlī Ziemeru pagastā,
miris 1971. g. 18. janvārī Ņujorkā.

Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībniece

Emma Ķiploka, dzim. GALĒJA

dzimusi 1899. g. 29. jūlijā Annas pagastā,
mirusi 1971. g. 20. aprīlī Peizenbergā, Vācijā,
apbedīta 1971. g. 23. aprīlī Veilheimas kapos.

Sēro
Siguldas pulka pieminas fonds

Rumānija samierinātājas lomā

Rumānijas prezidents Čaušesku savā vienas nedēļas apmeklējumā Pekingā mēģināja spēlēt samierinātāja lomu starp diviem pasaules komūnistu milžiem, sarkano Ķīnu un Pad. savienību. Čaušesku ir pirmais Varšavas pakta valsts galva, kas apmeklēja Ķīnu kopš Chruščova 1959. gadā. Rumānija ir Pad. savienības sabiedrotā Varšavas paktā, tomēr ieguvusi ķīniešu respektu un cieņu ar cīņu par savu neatkarību no Maskavas. Lai gan vairāk kā 300.000 ķīniešu ļoti viesmīlīgi sagaidīja rumāņu delegāciju, ķīnieši tomēr pasacīja, ka viņi stingri pretojas Pad. savienībai un tās politikai. Pekingas apspriedēs ministru prezidents Čuenlajs neminēja tieši vārdā Pad. savienību, bet apsūdzēja lielvalstu varas pārākuma politiku, domājot ASV un Pad. savienību. Čuenlajs slavēja Rumāniju tās „uzvarā cīņā pret lielo varu šovinismu, par pretošanos ārzemju spiedienam, imperiālistu kontroles izskaušanu, par cīņu pret iejaukšanos un agresijas draudiem".

Čaušesku banketā citēja Maocetungu, lai iegūtu atbalstu savai samierinātāja lomai un panāktu ķīniešu-padomju vienotību. Viņš solījās meklēt ceļus, kā „pārspēt eksistējošās grūtības tagadējās attieksmēs abu valstu starpā." Ķīniešu-padomju naids bija galvenais jautājums, ko Čaušesku apsprieda ar ķīniešiem sava apmeklējuma laikā. Rumānija atbalsta sarkanās Ķīnas nostāju Taivanas (nac. Ķīnas) jautājumā, bet tikpat labi Rumāniju ieredz arī Vašingtona, jo tā ir viena no tām retajām valstīm, kas apmaina ziņas starp ASV un Ķīnas pārstāvjiem. Jau 1969. gadā ASV prezidents apmeklēja Bukarestu, bet nākamā gadā Čaušesku izdarīja pretvizīti Vašingtonā. Čaušesku Pekingā apspriedās ar premjēru Čuenlaju un Ķīnas komūnistu partijas vadītāju Maocetungu.

Rumānijas prezidents ar pavadoņiem, ministru prezidentu Maureru, vicepremjēru Mansku, Bukarestas pilsētas galvu un komūnistu partijas vecākiem locekļiem apmeklēs arī Ziemeļvietnamu, Ziemeļkoreju un atpakaļceļā arī Maskavu. Ķīniešu un rumāņu attieksmes ir ļoti sirsnīgas, saimnieciskā un militārā sadarbība abu valstu starpā pastiprinājusies. Pagājušo gadu sarkanā Ķīna nosūtīja Rumānijai 23 milj. dol. plūdos cietušo atbalstam.

Andrejs Siņavskis atbrīvots

Padomju rakstnieks Andrejs Siņavskis, kas bija notiesāts uz 7 gadiem spaidu darbu nometnē par savu rakstu izdošanu ārzemēs, atbrīvots 2 gadus iepriekš par labu uzvešanos. Par viņa pašreizējo apmešanās vietu nav nekādas tuvākas informācijas. Rakstniekus Siņavski un Jūliju Danielu notiesāja 1966. gadā par neslavas celšanu Pad. savienībai viņa darbos, kas slepeni izvesti uz ārzemēm un tur publicēti. Viņu notiesāšana izsauca prominentu rakstnieku un literāro organizāciju protestus visā pasaulē. Jūliju Danielu notiesāja 5 gadus spaidu darbos un atbrīvoja pagājušā gada septembrī. Viņa sodē mērā bija ieskaitīts arī iepriekšējā izmeklēšanā cietumā pavadītais laiks. Siņavska darbi izdoti ārzemēs zem pseudonima Abrams Tercs. Viņa darbā Sociālais reālisms asi nokritizēta padomju literātūras politika. Daniels ir pazīstams arī ar satīru par Staļina laiku: „Tiesa sākas". Siņavska - Daniela tiesāšana izsauca plašu pagrīdes protesta vilni un sanāksmes Pad. savienībā, ko organizēja padomju intelektuāļu nemiernieku kustība.

Prezidenta Niksona brīdinājums

ASV prezidents Niksons brīdināja, ka liela apmēra jaunu krievu ieroču sūtījumi Ēģiptei var izraisīt pastiprinātu bruņošanās sacensību Vidējos austrumos un pavairot kaŗa draudus. Runājot televizijā pārraidītā preses konferencē par jauno Ēģiptes - Pad. savienības parakstīto paktu, Niksons norādīja, ka ASV var izspēlēt pretī jaunu bruņošanās sacensību Vidējos austrumos, savukārt kāpinot militāro palīdzību Izraēlai. Niksons savā 30 minūšu televīzijas raidījumā apgaismoja vairākus jautājumus un analizēja ASV nostāju sarkanās Ķīnas uzņemšanā Apvienotajās nācijās. Prezidents sacīja, ka tuvākā laikā izšķirsies, vai revidēs ilgo opoziciju pret Pekingas nosēdināšanu Apvienotajās nācijās. Niksons pieteica savu opoziciju pret marihuanas lietošanas legālizēšanu un solījās apkaŗot heroina lietošanu ASV, sevišķi starp Vietnamas kaŗa veterāniem.

1971. gada jaunie modeļi
CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II
Tagad izdevīgākais laiks iegādāties pagājušā gada automašīnas par pazeminātām cenām
Robertson motors Ltd.
1555 DANFORTH AV., TORONTO 6.
HANS PLAUDE TALR. HO 6-1131
SAZINIETIES AR MŪSU FIRMAS LATVIEŠU PĀRSTĀVI:

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

19. jūnijā — plkst. 7 vak. Toronto latviešu katoļu lauku īpašumā Mežciemā Jāņu sarīkojums ar Birutas Senkēvičas uzvedumu „Līgo līksme Mežciemā" un Diždanča piedalīšanos.

26. jūnijā — plkst. 7.30 vak. Saulainē Līgo svētku uzvedums, L. Auzānes - Tīcmanes luga „Zarāna nedienas, papardes ziedu meklējot". Kopīga līgošana un deja.

26. jūnijā — Sidrabenē Līgo svētki ar uzvedumu pēc Mērnieku laikiem „Jāņu vakars Slātavā".

NIAGARA

24./25. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas Niagarā.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto 174
izīrē
telpas
sarīkojumiem ■ viesībām
● klāj viesību galdus ●
Tel. 922-2931

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā
iepriekš pieteicoties pa tālr.
LE 5-5555, Toronto

apdrošināšana plus
VALD. BEBRIS
1658 VICTORIA PARK AVE. SCARB
TEL. 759-6266

VAJADZĪGAS
enerģiskas
personas
Darbs pašu apvidū
PILNAM VAI DAĻĒJAM
darba laikam.
Neierobežota izpeļņa vīriešiem un sievietēm ar automašīnām. Liela iespēja izpeļņai. Interesanta komisija par pārdoto preci, materiāliem un pakalpojumiem. Izdevība iegūt augstāko ienākumu.
Zvanīt Larry—694-3389, Toronto
ELECTRO LUX Canada Ltd.
1476 Kingston Rd. Toronto.

Pie SIMCOE ezera Kesvikā,
20 jūdzes no Toronto,
pārdodama ļoti labā kārtībā
4 guļamistabu
VASARNĪCA
ar mēbelēm, traukiem un visām ērtībām. Privāta pludmale.
Zvaniet pēc plkst. 6 vak.
Toronto 483-8750

Vai esat nokārtojuši

abonementu?

Pēteris Greds

Pelēkais trijjūgs

DIENU PIEZĪMES

(8. turpinājums)

Dzimtenē valda postaža un nežēlīga tautas iznīcināšana: vīrieši mobilizēti armijai, bet liela daļa pārējo iedzīvotāju nosūtīti dažādos darbos ārpus Latvijas. Viņu atgriešanās ir nepasakāma. Mūsu sūtņi Bīlmanis un Zariņš iesnieguši memorandu, ka krieviem nav vairs nekāda pamata atrasties Baltijas valstu territorijā, jo Vācija, no kuras Pad. savienība baidījās, ir sakauta. Bet vai kāds uz šo iesniegumu reaģēs? Mūsu likteņa izlemšanu negātīvā virzienā pauž jau klajā laistās anketas par izveļošanu resp. izvietošanas iespējām citās zemēs. Vai tas netieši nenorāda, ka Baltijas valstis nodotas sātana rokās?

Bezjēdzīgi garais sarunu tirgus ar Kremli un viņa padomdevēju štābu, kurš jau 1941. gadā mēģināja iznīcināt mūsu tautu, katram saprātīgam domātājam apnicis. Arī mūsu līdz šim atļautās nacionālās komitejas oficiāli vairs nepastāv un mūs domā pārvērst nansenistos t. i. cilvēkos bez dzimtenes. Līdz šim poļus, un arī Baltijas tautu piederīgos, uzskatīja par tādiem, kuri var palikt svešumā un var arī atgriezties dzimtenē, ja tie to vēlas. Tagad poļiem uzdod aiz braukt uz savu dzimteni, kur boļševisms vēl nemaz nav likvidēts. Kas gan var pateikt, ka arī mums nedraud līdzigs liktenis?

Ko pārdzīvo dzimtene? Vai tur nav iestājusies agonija? Jo sātanam pietiek tikai daži mēneši, lai likvidētu kādu tautu vai valsti. Kas gan šodien vairs atlicis no ziedošās un brīvās Latvijas zemes?

Pirmo trimdas gadu baiguma pilnu sirdi aizvadot, lūdzam Visaugstāko, lai Viņš liek uzvarēt veselajam saprātam un pārvest mūs atkal dzimtenē, lai visa latviešu tauta varētu raudāt tādas skaidras un neizteicama prieka asaras, kādas tā nekad savā vēstures gājumā nav raudājusi.

31. jūlijs. Augusts jau durvju priekšā. Ciema bērzam pirmā dzeltenā lapa. Rīti padzestri. Vasaras kvieši jau nobieduši, rudzi sabiruši apcirkņos. Bet mēs vēl te nīkstam. Nīkstam vēl vairāk un asāk nekā līdz šim. Vēl nekas nenotiek likteņa labā — vienīgi mums atvērtas durvis uz nometni. Bet vēl negribam bāzt galvu cilpā.

1. augusts. Lietuvju izcelsmes amerikānis atkal ciemos un atkārtoti uzsver, ka Baltijas valstis kļūs brīvas, vienīgi krieviem piederēšot tranzita tiesības. Tā to viņiem dienesta mācībās stāstot pašu virsnieki. Bet tai pašā laikā Pegnicas nometnē jau dala anketas izceļošanai. Kur gan te loģika? Šodien slēgta Potsdamas konference un krievi sevišķi pateicīgi rietumu sabiedrotiem par lielisko organizāciju un labiem panākumiem. Nākamās dienās lielo lēmēju galvaspilsētās publicēšot konferences lēmumus. Domājams, būs uzsvērtas tikai pamatdomas. Kas notiks tālāk, rādīs rīcība. Joprojām strādāju vācu mežos, nesaņēmis atalgojumu. Tikai tagad forstmeistars man rāda paša uzmesto rakstu, kurā prasa mani atalgot. Lindenhartā latviešu bēgļiem norādīts, ka nometnes neesot obligātas. Bet visa mūsu lieta vēl tumsā. Vai lietuvju izcelsmes amerikānis nav sastāstījis niekus?

3. augusts.

Pēc dažu nedēļu pārtraukuma esmu atkal meža darbos. Vācieši grib, lai strādā, bet ar algu vilcinās. Krievi prasa Karalauču ostu. Poļi dabū Pomerāniju un Sileziju. Ne vārda par Baltijas valstu likteni.

8. augusts. Reģistrējamies darba pārvaldē un kā bēgļi Bronnas ciemā, kas nevēlas atgriezties dzimtenē, kamēr tur valda boļševiki. Bēgļu nometnes vadība Pegnicā aicina tur arī visus latviešus. Bet paliekam ārpusē līdz pēdējai iespējamībai. Cauri Bronnai skalojas Sudetijas bēgļu straume, kuru čechi padzinuši ar cietsirdīgu rīcību. Pār mūsu likteni klājas neziņa un raibraibie minējumi. Grafenvēras mācību poligonā amerikāņi izdara artilerijas šaušanu.

12. augusts. Dodam vārdu svešumā dzimušajam dēlam. Mazajā ziemeļpuses istabiņā iekārtojam altārīti: uz galda krucifiks, pie sienas krustiņš, darināts no brūklenājiem. Priecīgi un reizē skumji. Kamdēļ viss tas ne zem Latvijas debesīm, uz Latvijas zemes?... Viesu pulciņā dažādo ziņu pienesējs, lietuvju izcelsmes amerikāņu karavīrs, 2 igauņi, 2 vācieši un 16 pašu tautības. Ziņkāres pilnajam Bronnas ciemam nu būs viela pārrunām veselai nedēļai, ja ne ilgāk.

16. augusts. Divas latviešu bēgles no Vindsheimas atnes vēsti no Erlangenas nometnes, ka mans šefs mežsaimniecības darbā nav vairs tālāk uzņēmies bēgļa grūtības un palicis Sudetijā, tā tad, krievu rokās. Droši vien ar nodomu — doties atpakaļ uz dzimteni. Sāpīgs smīns manam uzskatam par savu priekšnieku. Vindsheimas tuvumā, kādā vācu ciemā, praktizē ārsts un pianists Dr. E. Cukurs, bet pēdējā laikā, sakarā ar vācu ārstu atgriešanos no sabrukušām frontēm, atlaists no dienesta. Ukraiņu bēgļi savas nometnes telpas Veidenzē ciemā bija izrotājuši kāšu krustiem un Hitlera ģīmetni. Pēc amerikāņu armijas ienākšanas šie greznumi pazuda un liela daļa ukraiņu tūdaļ piesacījās saimnieciskos darbos pie amerikāņu vienībām, ģērbušies armijas drēbēs, ar armijas parauga ķiverēm galvā. Acīm redzot, savos uzskatos viņi mīl strauji piemēroties apstākļiem.

22. augusts.

Krievi ziņo, ka Latvijā ļoti laba raža jau ievākta un nodota valdības rīcībā. Cilāts jautājums par aizsega pacelšanu no tautām, kas dzīvo starp Vāciju un Krieviju, jo šo tautu liktenis ir traģēdija. Nerimstas valodas par Vācijas okupāciju vienīgi no Amerikas un Anglijas puses, jo krieviem no Eiropas jāpazūd. Joprojām dzīva karaspēka kustība dienvidu un austrumu virzienos, bet neviens nezina, kādam nolūkam.

Bronnas ciema vadībā īsta izlase: birģermeistars pārāk vecs, sliktu dzirdi, nekad neko nezina.. Sekretārs — jauns, pats bēglis no Berlīnes, ar vienu kāju, ir faktiskais vadības galva. Ziņnesis — vienu roku, vāju dzirdi, piepalīdz birģermeistaram ar savu grūti salasāmo rokrakstu.

27. augusts. Ciemos latviešu bēglis no kādas nometnes Hofas tuvumā. Uz okupācijas zonu robežām daudz amerikāņu smagās artilerijas un tanku. Visi mazie ceļi pilni tanku aisprostiem. Dažas poļu vienības amerikāņu dienestā, kuras par savu patrulēšanas laiku šauj uz krieviem. Pavadonis, kas braucis līdzi poļiem, kuri atgriezušies dzimtenē, stāsta, ka krievi uz robežas atņem divriteņus un binokļus.

(Turpinājums sekos)

PASMAIDĪŠANAI

Skots Makfersons veikalā ilgi meklējas, iekām atrod cepuri, kura daudzmaz atbilst viņa vēlmei. „Faktiski es gribētu tādu pašu, kāda ir šī mana vecā," viņš nosaka, joprojām nespēdams vēl īsti ar pirkumu apmierināties. „Arī to es savā laikā nopirku jūsu veikalā." — Tas nav iespējams," atbild pārdevējs, „mūsu veikals pastāv tikai kopš 35 gadiem!".

☆

Izīrējams
divu istabu dzīvoklis
I STĀVĀ
Lawrence — Yonge rajonā
ar pilnu virtuves iekārtu un
daļēji mēbelēts.
Zvanīt 489-6161,
vakaros 481-6973, Toronto

IZĪRĒJAMA
vasarnīca —
100 jūdzes
no Toronto —
2 istabas un virtuve.
Laba peldēšanās un
zvejošana.
Zvanīt 259-5874, Toronto,
no p. 8 — 4 pp.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTIM un P.S.R.S.
Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televizijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.
Ātra apkalpe ● *Slēgts trešdienās* ● *Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9—5 pēcp.*
BALTIC EXPORTING Co.
480 Roncesvalles Ave.,
Ont. tālr. LE 1-3098

Beidzamais laiks pieteikt vasarnīcas atvaļinājumam
skaistajā Nipissing ezerā,
Sanalulu salā
Ideāla makšķerēšana, sauļošanās, peldēšanās. Laivas. Motori.
Vasarnīcās ūdens un elektrība. Vārīšanas iespējas.
Lūdzu zvaniet nekavējoties
K. Suntažs, Toronto 489-6829

Sestdien, 26. jūnijā SIDRABENĒ
gadskārtējais
LĪGO SVĒTKU
sarīkojums
ar uzvedumu „JAŅU VAKARS SLĀTAVĀ" ko pēc
brāļu Kaudzīšu Mērnieku laikiem sakārtojis Edv. Freimūts.
Piedalās dziedoņi — V. Avika, M. Bērziņa, A. Cers, A. un Ž. Vītoli, Ž. Zentiņš; aktieri — A. Bencone, Fr. Vīlmanis, T. L. ģimnazijas drāmatiskā pulciņa dalībnieki, tautas deju kopa DAUGAVIŅA E. Kalviņa vadībā, daudzi koristi un jaunieši. Režisors H. Miķelsons, dekorātors māksl. O. Grebže, dziesmas iestud. O. Upeniece, mūzikas pavadījums E. Kalviņa.. Izrādei moderna skaņu pastiprināšanas iekārta.
DEJAS uz plašā dejas laukuma. Spēlēs E. Zakuļa deju orķestris „MELODIA"
KRĀŠŅA UGUŅOŠANA par ko gādā ROBERTSON Chev. Olds. auto aģentūras latviešu pārstāvis HANS PLAUDE.
Bagātīgi malkas krājumi ugunskuriem. Izrādes sākums precīzi plkst. 19.00, deju plkst. 21.00.
Ieejas maksa $2.50 no personas Studentiem un skolēniem (ar apliecībām) $1.50, bērniem brīva.
Visus laipni ielūdz SIDRABENES PĀRVALDE

A. EGLITIS — TV RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

VALUPE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
VEIKALA UN DARBNĪCA 964½ Bloor St. W. Toronto 4
Ont., tālr. 533-2837.

KAS? KUR? KO? TORONTO

ALFRĒDS
STIKUTS
REALTOR
A. STIKUTS, FRI.
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
1363 Wilson Ave., Downsview, 248-0101
1851 Lawrence Ave. E. Scarboro, 752-1770

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
Nekustami īpašumi, apdrošināšana, obligācijas un notārs
316 Harbord Street, Toronto, Ont. 534-8447

PAVASARA LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
331 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

CITY BUICK - PONTIAC
1900 Victoria Park Avenue pie Lawrence
Zemākās cenas, kādēļ maksāt vairāk? Pārliecinieties un piezvaniet
Mr. Ken CUPDAHY, darbā tālr. 751-5920, mājās 284-1951

A. Kristapsona gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

EXPRESS T.V. SERVICE
HI-FI un TV DARBNĪCA, tālr. 769-6731
no plkst. 9 — pl. 9 vak.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)
Tel.: HO 5-9905. Ausma Miķelsons

Fotografiski darbi ar
izcilu kvalitāti!
Pieprasiet informāciju
tel. 863-1166
par veikaliem jūsu rajonā
pasūtinājuma nodošanai.
Benjamiņa
filmu laboratorija

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 ● 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

▪ Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas ▪
▪ attīstīšanai un kopēšanai ▪
▪ DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 174, Ont.

MASKAVAS UN KAIRO LĪGUMA TĀLEJOŠI MĒRĶI

Ēģiptes prezidents Sadats piedāvāja Izraēlai 1 gadu pamieru, ja Izraēla daļēji atvilktos no Suecas kanāla austrumkrasta un vēlāk no Sinajas. Izraēlas premjērministre Meire noraidīja Sadata nosacījumus Suecas kanāla atvēršanai, tā aizverot durvis vienošanās izredzēm. Izraēla ir gatava izšķirties par daļēju atvilkšanos saskaņā ar Izraēlas nosacījumiem. Tie bija, ka Ēģiptes vai citi spēki neškērsotu kanāli, brīvu kuģošanu Izraēlai, efektīvu procedūras pārraudzību un ka daļēju atvilkšanos neuzskatītu kā pakāpi tālākai Izraēlas spēku atvilkšanai pirms miera noslēgšanas. Ēģipte turpretim prasa tieši pretējo, ka tās armijas spēkiem jāšķērso kanālis, ka pamiers ir ierobežots laika ziņā un ka katra daļēja atvilkšanās ir pakāpe Izraēlas spēku galīgai atvilkšanai.

Diplomātiskie avoti Vašingtonā ziņoja, ka ASV valdība noraidījusi Izraēlas slepeno prasību, lai ASV dotu solījumu iestāties karā, ja Vidējos austrumos iesāktos jaunas cīņas.

Jeruzalemē premjēre Golda Meire aicināja ASV steidzami piegādāt Izraēlai jaunus ieročus, it īpaši lidmašīnas, ko varētu stādīt pretī nesenajām padomju ieroču sūtījumam Ēģiptei, kas izjaucis spēka līdzsvaru Vidējos austrumos un nesenajam Kairo - Maskavas draudzības līgumam. Meire sacīja, ka jaunais Pad. savienības - Ēģiptes līgums neaprobežojas tikai ar Vidējo austrumu konfliktu, bet veido globālus plānus apvērsumam Afrikā un Indijas okeānā, apdraudot arī Dienvideiropu.

Sadats, inspicējot ēģiptiešu armiju Suecas kanāla zonā, sacīja, ka Ēģiptes armija ir gatava cīņām vēl pirms 1971. gada beigām. Ēģiptes vadonis atkārtoja 4. februāra piedāvājumu atvērt Suecas kanāli un ir gatavs slēgt jaunu oficiālu pamieru, lai izdarītu tīrīšanas operācijas pēc Izraēlas atvilkšanās.

Pad. savienības prezidents Nikolajs Podgornijs nosodīja ASV vidutājību Vidējos austrumos un sacīja, ka ASV iniciātīva veicināt arabu - Izraēlas saprašanos ir daļa no „imperiālistu intrigām". Tajā pat laikā Podgornijs slavēja neseno padomju - amerikāņu vienošanos stratēģisko ieroču ierobežošanas sarunās un atkārtoja, ka krievi vēlas sākt sarunas par nokārtojumu Eiropā, ietverot militāro spēku samazināšanu Centrāleiropā. Podgornijs nepieminēja ārlietu ministra Rodžera vārdu, tomēr atsaucās uz viņa mēģinājumu izšķirt Vidējo austrumu krizi. Viņš pieminēja dažus „imperiālistus", kuri tēlojot vidutājus, un tomēr turpinot piegādāt atbalstu Izraēlas ekspansionistiem.

BREŽŅEVA PĀRMETUMI ASV

Pad savienības komūnistu partijas vadītājs Brežņevs aicināja ASV pieņemt militāro vienlīdzību ar Pad. savienību un pievienoties „vienlīdzīgas aizsardzības nodrošināšanai abām pusēm".

Kremļa kongresā 6000 dalībnieku klātienē Brežņevs televizijas pārraidītā runā sacīja, ka Sav. Valstis vairs nevar ilgāk cerēt iegūt virsroku par Pad. savienību ar bruņošanās sacensības palielināšanu, kas atstāj postošu iespaidu ASV dzīvē. Brežņevs sacīja, ka sarunas jāsāk par militāro izdevumu samazināšanu visos laukos. Kā piemēru tam viņš ierosināja apspriest abu valstu lielos flotes spēkus, bet tikai uz „paritātes bazes".

Uzsverot labos rezultātus, kas radušies pēc stratēģisko ieroču ierobežošanas sarunām, kuras atsāks Helsinkos jūlijā, Brežņevs sacīja: „Izšķirošais sekmju faktors ir stingra principu ievērošana par līdzvērtīgu drošību abām pusēm, atsakoties izmantot izdevības. ASV pastāvīgi brēc par mūsu aizsardzības spēku pastiprināšanu... Bet kāds pamats Vašingtonai ir prasīt, lai mēs atsaucam mūsu jau pieņemto drošības programmu, ja amerikāņu valdība pa sarunu laiku ir pieņēmusi vairākus lielus lēmumus par savu stratēģisko spēku izveidošanu?"

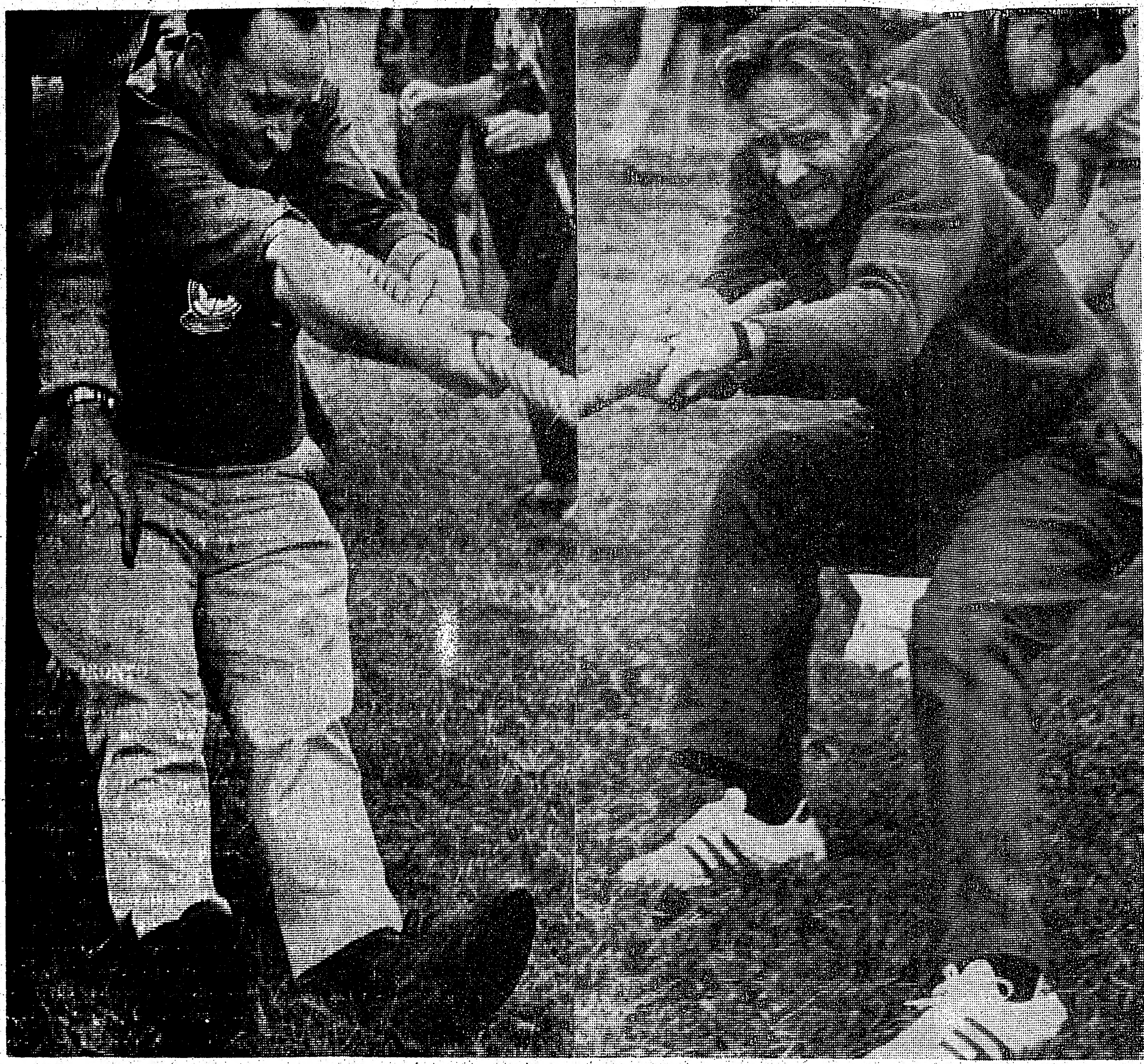

Sporta un jaunatnes svētkos Sidrabenē dzīvākais un jautrākais notikums bija virves vilkšanas sacensība starp Hamiltonas un Toronto latviešu spēka vīriem. Uzņēmumā pa kreisi hamiltonietis L. Ozols sīkstā cīņā ar torontieti Alfredu Kārkliņu. Protams, abiem cīkstoņiem bija katram sava komanda aizmugurē.
Foto: Al. Kalniņš

Ķīna baidās no Pad. savienības uzbrukuma

Ķīnā pēdējā laikā visā valstī draudžaini steidz būvēt patvertnes pret gaisa uzbrukumiem. Pilsētās un ciemos darbi rit pilnā gaitā. Visur redzamas būvmateriālu kaudzes. Kāpēc Ķīna taisni tagad, kad, šķiet, tai sāk kārtoties normālas attieksmes ar ārzemēm, tā norūpējusies par aizsardzību pret gaisa uzbrukumiem? Atbildi uz šo jautājumu dabūt grūti. Valdībai tuvu stāvošas personas atsakās runāt par patvertņu izbūvēšanu, aizbildinoties, ka šiem darbiem ir vienīgi aizsardzības raksturs.

No kuŗas puses Ķīnai varētu draudēt briesmas? Privāti avoti izsakās ka tādas vispirms varētu draudēt no Pad. savienības. Tiek minētas arī Savienotās Valstis. Īstenībā Ķīna bīstas tikai no padomju agresijas. Patvertnes pret gaisa uzbrukumiem Ķīnā sāka jau būvēt 1969. gadā, kad saspriņdzinājums starp Pad. savienību un Ķīnu sasniedza kulminācijas punktu. Pad. savienība tad bija sakoncentrējusi pie Ķīnas robežām pusmiljona kaŗavīru (tagad, pēc pēdējām angļu ziņām, gandrīz tikpat daudz). Iesāktie patvertņu izbūves darbi turpinājās līdz šim laikam, kaut gan kaŗa drudzis šķita kļuvis mazāks. Kāpēc patvertņu izbūves darbus atkal tā steidzina — nav zināms.

Savā laikā, kad padomju un ķīniešu krize bīstami saasinājās, Ķīnas valdība bija saņēmusi no Austrālijas komūnistu partijas draudzīgām aprindām brīdinājumu, ka Maskava gatavo „atombumbu uzbrukumu" Ķīnai, ja Pekinga neatteiksies no savām pretenzijām uz zināmiem rajoniem Austrumsibirijā. No citiem avotiem bija izrietējušas ziņas, ka Pad. savienība var sākt uzbrukumu Ķīnai. Kopš tā laika pagājuši gandrīz trīs gadi un padomju - ķīniešu krize likās atslābusi, bet Ķīna, izrādās, nav aizmirsusi „atomuzbrukuma draudus".

Pagājušos gados Ķīna izdarījusi 11 atomieroču izmēģinājuma spridzinājumus, to skaitā arī ar „ūdeņraža bumbu". 1970. gada maijā Ķīna ievirzīja zemes orbītā mākslīgu satelītu. Tas viss liecina, ka Ķīnai ir diezgan laba kontinentāla raķešu izšaušanas sistēma. Tomēr Ķīnas atomieroču potenciāls vēl diezgan mazs, lai ar to kaut kā ietekmētu Pad. savienību vai ASV. Vašingtonas eksperti domā, ka Ķīnai būs kaut cik ievērojams atomieroču arsenāls ne agrāk kā ap 1975. gadu. Līdz tam laikam Ķīna būs atkarīga no sava plašā patvertņu tīkla. Pilsētā tādas patvertnes ierīko zem lieliem dzīvokļu un biroju namiem. Nevienam nav noslēpums, ka nule izbūvētais Pekingas apakšzemes dzelzceļš, kas nav vēl atklāts satiksmei, patiesībā izbūvēts arī tā, ka var kalpot kā patvertne pret gaisa uzbrukumiem.

Ar Mao saukli—„Esi gatavs kaŗam un stichiskām briesmām" — lauku apgabalos ierīko milzīgas labības glabātuves — elevātorus. Tajos saber pārpalikušo labību un rīsu. Bez valsts labības glabātuvēm, daudzām organizācijām ir arī pašām savi elevātori pašu biedru vajadzībām. Šie krājumi paredzēti „kaŗa, sausuma vai citu nelaimju gadījumos" — tā paskaidro oficiālas personas.

Var domāt, ka jau tagad ievērojama Ķīnas iedzīvotāju daļa nodrošināta patvertnēm uzbrukuma gadījumā. Sevišķi atzīmējama Ķīnas iedzīvotāju lielā apziņība un tāpat lielās organizēšanas spējas. Visi atkārto oficiālo saukli: „Ja mums uzspiedīs kaŗu, visa tauta sacelsies kājās kā viens cilvēks."

Iekšējā propaganda pret Pad. savienību kā agresoru it kā drusku atslābusi un atjaunojusies tirdzniecība, bet no otras puses jautājumus par robežām nav vēl nokārtots un izredzes to drīzumā izdarīt nav nekādas. Ķīna likusi Pad. savienībai saprast, ka tā ir ar mieru uz kādu laiku atteikties no savām prasībām pēc zināmiem zemes apgabaliem, ja Maskava principā atzīst, ka tagadējās robežas Ķīnai uzspiestas ar nevienlīdzīgiem līgumiem. Pad. savienība atsacījusies dot Ķīnai šo gandarījumu, jo baidās, ka agri vai vēlu, tas novestu līdz konkrētām prasībām uz tā pamata, ka Maskava atzinusi, ka nelikumīgi valda pār Ķīnas teritorijām.

Ķīna nebīstas, ka tai varētu uzbrukt ASV. Zināmu nemieru Ķīnā gan izsaukusi iZemeļvietnamas un nesenējais dienvidvietnamiešu iebrukums Laosā. Oficiālie uzbrukumi, kas Sav. Valstīm tiek izdarīti, ka tās atbalsta Čangkaišeku Taivanā un ar kaŗu Indoķīnā, neatstāj lielu iespaidu uz iedzīvotājiem un nedaudzie amerikāņu ceļotāji stāsta, ka viņus visur sagaida laipni un draudzīgi..

St.

SPORTS

Uzsākta vieglatlētikas sezona

DV, LSAK un LNJAK jaunatnes un sporta svētku vieglatlētikas sacensībās 6. jūnijā Sidrabenē piedalījās 72 dalībnieki, startējot dažādās vecuma grupās.

Kaut gan iztrūka daudzu pazīstamu „dūžu", un šīs bija pirmās sacensības jaunajā sezonā, sasniegumi liecināja, ka priekšā vasara ar labiem rezultātiem.

Pats lielākais sacensību pārsteigums noteikti bija seniora Kārļa Virkava sekmīgais „come back" 400 m distancē, tad augstlēkšanas rezultāti — Edgara Jaunzariņa 1,75 m varējums un jauniņā Egila Kļaviņa 1,70 m veikums. Sprinta sasniegumi vēl īsti pavasarīgi, jo ātrajiem J. Zivtiņai un U. Ziemelim šie bija tikai šīgada pirmie soļi laukumā. Labā sniegumā ir Gatis Roze, kas skaistus rezultātus iespējis vidusskolu sacensībās. Mešanās spēka netrūkst talantīgajam Namejam Batrakam, kamēr tāllēkšanā daudz varam sagaidīt no A. Ozoliņa un R. Taubes.

Meiteņu grupās pašreiz pārdzīvojam zināmu krizi. Ja skriešanās un lēkšanās A. Roze, S. Pīlāga un S. Ozola daudz neatpaliek no iepriekšējo gadu sasniegumu līmeņa, ļoti bēdīga aina ir mešanās.

Sacensību labākie sasniegumi, nešķirojot dalībniekus vecuma grupās, bija:

100 m — J. Zivtiņa 11,8 sek., U. Ziemelis 11,9 sek., H. Preiss 12,0 sek. 400 m G. Roze 53,8 sek., K. Virkavs 57,6 sek., U. Ziemelis 58,7 sek. Augstlēkšanā — E. Jaunzariņš 1,75 m, E. Kļaviņš 1,70 m, J. Zivtiņa 1,70 m, I. Plampe 1,70 m, I. Kopštāls 1,70 m. Tāllēkšanā — J. Zivtiņa 6,02 m, A. Ozoliņš 5,84 m, R. Taube 5,74 m. Lodes grūšanā — N. Batraks 11,20 m. Diska mešanā — N. Batraks 33,64 m, J. Zivtiņa 30,24 m. Šķēpa mešanā — V. Ziediņš 45,74 m, E. Jaunzariņš 45,02 m, J. Zivtiņa 40,72 m.

Sievietēm — 60 m A. Roze 8,6 sek., S. Pīlāga 8,7 sek., S. Ozola 8,7 sek. 100 m — S. Pīlāga 14,7 sek. S. Ozola 14,7 sek. Augstlēkšanā — B. Kalna 1,35 m, E. Pīlāga 1,30 m, S. Ozola 1,30 m, I. Gurska 1,25 m. Tāllēkšanā A. Roze 4,49 m, S. Pīlāga 4,36 m, S. Ozola 4,06 m.

Pirmo trīs vietu ieguvēji visu vecumu grupu katrā disciplīnā saņēma piemiņas lentes. Īpašu balvu augstlēkšanā meitenēm vecākajā grupā bija dāvinājusi Dace Kārkliņa — savus sporta dienu rīkus (naglu kurpes, starta blokus, svara stieni). Tos ieguva Sandra Pīlāga.

☆

Ziemeļamerikas latviešu tenisa meistarsacīkstes šogad notiks Toronto 3. un 4. jūlijā. Programmā sieviešu un vīriešu vienspēles un dubultspēles. Tāpat atsevišķa klase jaunatnei līdz 16 gadiem un vīriešiem vecākiem par 45 gadiem. Par sacīkšu vietu tuvāka informācija sekos.

☆

Jaunatnes svētkos Sidrabenē izlozēto gleznotāja Treimaņa gleznu laimējis lozes 22. numura īpašnieks. Glezna saņemama pie LSAK priekšsēža V. Sališa (37 Droxford Rd., Scarborough), tālr. 757-8014. Ja līdz 6. jūlijam laimētājs nepieteiksies, glezna tiks izlozēta otrreiz.

Toronto pilsētas 1971. nekustamu īpašumu nodokļi

Saskaņā ar pašvaldību un vērtējumu likumu un Toronto pilsētas 132-71 un 133-71, noteikumiem noteikti nekustamu īpašumu nodokļi 1971. gadam. Atskaitot jau starplaikā aplēsto, atlikums nokārtojams sekojoši:

VISIEM	**Ceturtā nom.**	**Piektā nom.**	**Sestā nom.**
IECIRKŅIEM:	**30. jūnijā**	**1. septembrī**	**13. oktobrī**

Nekustamu īpašumu nodokļu lēses izsūtītas 17. jūnijā vai pirms tam.

Nodokļu maksātājiem, kas vēl nav saņēmuši nodokļu lēses pēc minētā datuma, nekavējoties iesniedzams pieprasījums Information Counter, pirmā stāvā, pilsētas valdē vai nu personīgi, vai zvanot 367-7115 vai adresējot vēstuli Tax Collector, City Hall, Toronto.

NODOKĻU MAKSĀJUMI: Nodokļi kārtojami pilnā apmērā jebkuŗā bankā pilsētā vienīgi pirms vai noteiktajā laikā. (Bankas par to ņem mazu samaksu.).

Čeki vai naudas pārvedumi rakstāmi: City Treasurer un sūtāmi pilsētas valdei.

Biroja darba laiks: no plkst. 8.30 rītā līdz 4.30 pēcp., no pirmdienas līdz piektdienai.

W. M. CAMPBELL,
pilsētas kasieris

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Šāsnedēļas konstitūcijas šapulces Viktorijā galvenais temats, kā izriet no kanadiešu preses ziņām, bija Kvebekas provinces plašie pieprasījumi pēc noteikšanas par visu labklājības departamentā ietelpošo nozaŗu līdzekļiem, kas sapulcei nebija pieņemami. Līdz trešdienai, 16. jūnijam, šī laikraksta numura iespiešanai, Otava ar 10 provincēm bija uz vienošanās robežas atzīt vismaz ģimenes piemaksu nozarē Kvebekas provinces tiesības. Šī vienošanās varētu būt baze līdzšinējās konstitūcijas grozījumiem un piemērošanai Kanadas vajadzībām, vispirms mainot ģimenes piemaksu plānu un revidējot to federālajā sistēmā.

☆ Ontario zobārstiem nesen izsūtīts ziņojums, kuŗā tie brīdināti no iespējamām pacientu sūdzībām tiesā par zobārstu „nolaidību". Ap 75% pieaugušo ciešot no lielāka vai mazāka mēra zobu smaganu un žokļa kaulu slimībām. Ja tās pamet neārstētas, zobi izkrīt, bet parastie zobārsti nenodarbojas ar šo slimību ārstēšanu. Ontario ir tikai 42 attiecīgie ārsti — periodontisti, un tie ar lielo pacientu daudzumu netiek galā. Tādēļ Ontario zobārstu apvienība pēdējā laikā saņem arvien vairāk sūdzību no neapmierinātiem pacientiem, kuŗus zobārsti pametuši neziņā par viņu zobu īsto stāvokli.

☆ Sociālkredita partijas līderis Kauets parlamentā Otavā žēlojies, ka federālie piešķīrumi jauniešu programmām lielumties nokļūst personu rokās, kas vēlas Kanadu graut. Kauets solījās nākamajā nedēļā budžeta debatēs „informēt" iekšlietu ministru Pelletjē, ka komūnistu iefiltrētā Jauno kanadiešu sabiedrība no viņa departamenta saņēmusi daudz lielākus piešķīrumus nekā tie, kas vēlas darboties Kanadas celšanai. Kaueta apsūdzība radās debatēs par valdības nelietderīgu 24 milj. dol. izšķiešanu t. s. jauniešu programmām un individuālu grupu atbalstam, no kuŗām, kā izrādījies, kāda Britu Kolumbijā pat nodarbojusies ar marihuanas audzēšanu — par federālās valdības līdzekļiem.

—ns

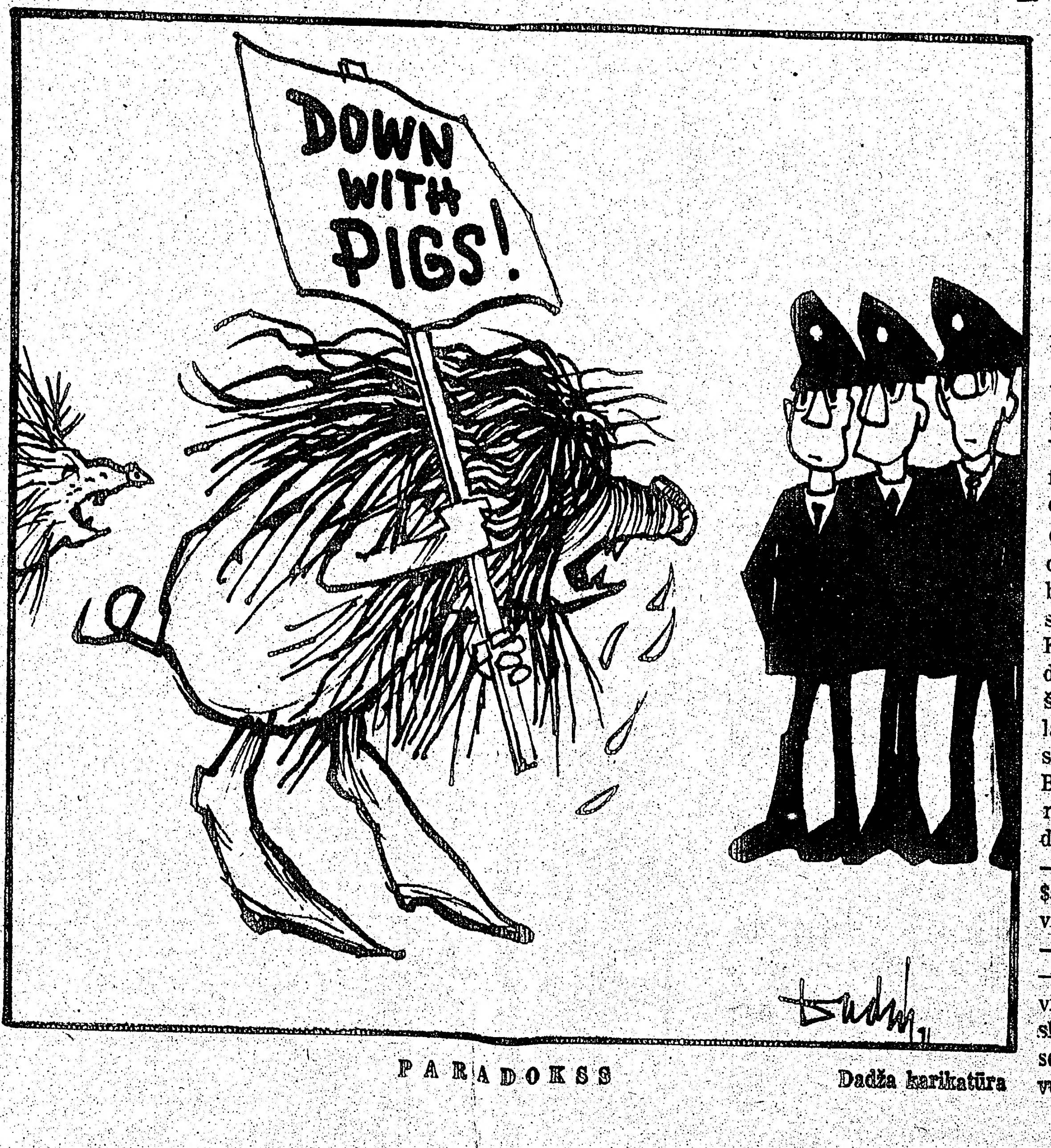

PARADOKSS

Dadža karikatūra

ŠĪKĀS ZIŅAS

● Dienvidvietnama piedāvāja repatriēt 660 ziemeļvietnamiešu kaŗagūstekņus, bet tikai 13 no viņiem vēlējās atgriezties mājās. Tie 647 kaŗagūstekņi, kas atteicās atgriezties, varēs vēl pārdomāt. Nav zināms, kāpēc gūstekņi atteicās repatriēties. Daži avoti norāda, ka viņiem dots rīkojums palikt dienvidos līdz uzvaras sasniegšanai. Viņu atteikšanās mazina ASV cerības, ka Hanoja atbrīvos amerikāņu gūstekņus. Dienvidvietnama repatriējamos gūstekņus nogādāja demilitārizētā zonā. Hanoja noteica gūstekņu apmaiņai 24 stundu ilgu pamieru 16 jūdu radiusā pamiera zonā. Bija norādīts, ka gūstekņus jāatved pasažieru kuģī un jānodod Benhai upes grīvas tuvumā. Pēc Ženēvas konvencijas noteikumiem kaŗa gūstekņus nevar piespiest ar varu atgriezties mājās.

● No Kubas cukurniedru ražas novākšanas pēc divarpus mēnešiem Kanadā atgriezās 226 jaunieši. No Sandžonsas ostas viņi ar autobusiem un automobiļiem ceļoja tālāk uz savām dzīves vietām ASV. Kastro talcinieki atgriezās ar Kubas tvaikoni. Ostmalā viņus sagaidīja ap 100 piederīgo un draugu.

Garīgs koncerts Hamiltonā

Hamiltonas ev.-lut. Kristus draudzes koŗa garīgā koncertā Almas Skudras-Kārkliņas vadītais 32 balsu lielais koris dziedāja 9 dziesmas, Dacei Kārkliņai piedaloties ar solo dziedājumu. Programmā bija izvēlētas Melngaiļa, Kalniņa, Bacha, Palestrīnas, Mendelsona un Šūberta dziesmas. Kvintets Rota dziedāja J. Cīruļa Lūgšanu un J. Zeltkalna Dzimtenes dievnami. Ērģeļu solo sniedza Māra Ezerkalne. Bacha Trio no 35. kantātes izpildīja Juris Ķeniņš (čello), Māra Ezerkalne (ērģeles) un soliste Dace Kārkliņa. Ārija no svītas Nr. 3 bija čello un ērģeļu izpildījumā. Palestrīnas „Svēts ir" dziedāja Skaidrīte Darkevica (soprāns), Dace Kārkliņa (mecosoprāns) un Māra Ezerkalne (alts), Dacei Kārkliņai dziedot arī āriju no 42. psalma. Koncertam sekoja draudzes dāmu komitejas šīs sezonas pēdējais draudzes vakars, ko ar divām tautas dziesmām kuplināja jaunatnes ansamblis Dzintars, bet ar vienu lietuviešu un 3 latviešu tautas dziesmām piedalījās kvintets Rota.

BŠK

Kanadas ziņas

MONTREALA

● DV Montrealas nodaļa kopā ar latviešu katoļu draudzi, 23. jūnija vakarā Ezerkalnos, nodaļas jaunajā mītnē, rīko Līgo vakaru. Ieeja pret ziedojumiem. Labas mašīnu novietošanas iespējas; uz vietas būs dabūjams miestiņš, Jāņu siers un uzkožamie. Sākums plkst. 8 vakarā.

● Līdzīgi iepriekšējiem gadiem, DV Montrealas nodaļa uzsākusi ziedojumu vākšanu 14. jūnija ietvaros. Ziedojumi nosūtāmi nodaļas kasierim R. Brāzmam, 6895 Baily Road, Montreal 266, Que.

● Latviešu namā (2372 Hampton St.) 21. jūnijā, plkst. 7.30 vakarā tiks lasīti divi ievērojami referāti: „Morāle un padomju režīms", referēs Dr. med. L. Zariņa - Skultāne un „Jaunākie atklājumi par mūsu neatkarības bojā eju 1939. — 1940. g., lasīs V. Skultāns. Sekos diskusijas. Referātus rīko DV Montrealas nodaļas valde.

● Atsaucoties latviešu organizāciju padomes aicinājumam atbalstīt divas latviešu meitenes sūtīšanai uz Divreizdivi nometni Kalifornijā šajā rudenī, lai piedalītos jauno skolotāju sagatavošanas kursos divām Montrealas latviešu skolas izraudzītām un apstiprinātām kandidātēm, Austrai Brāzmai un Vitai Plūmei, organizācijas piešķīrušas šādus ziedojumus: Trīsvienības draudze — $100, Sv. Pāvila draudze — $50, Katoļu draudze — $20, Latviešu studenšu korporāciju kopa — $150, Latviešu kreditsabiedrība — $50, Daugavas Vanagi $35, Latviešu biedrība — $100, latviešu skola $295; kopā savākti $800, kas sedz visus ceļa un skolas izdevumus.

● Līgo svētki Tērvetē notiks 26. jūnijā. Līgotāji apstaigās visas mājas un sētas un pulciņās ļaudis tiem piebiedroties, lai dotos uz kopējo sarīkojuma vietu. Tur piedalīsies tautisko deju grupas Ačkups dalībnieki, solisti un „Mērnieku laiki". Sekos saviesīga dzīve ar deju, līgodziesmām un ugunskuru. Sarīkojuma vadītājs Juris Zilkalns.

● Plaša latviešu sabiedrība Montrealā sumināja Trīsvienības draudzes mācītāju Arturu Voitku viņa 60. dzimšanas dienā, kas bija 1. jūnijā, bet godināšana notika pēc dievkalpojuma 6. jūnijā. Jau dievkalpojuma laikā igauņu Jāņa baznīca bija reti pilna, kas ne tikai pārsteidza pašu jubilāru, bet arī suminātāju saimi. Vēl mācītājam esot baznīcā, glītā ierindā tur ienāca svētdienas skolas un jaunatnes stundas audzēkņi un apsveicot mācītāju, pasniedza katrs sauju maijpuķīšu, bet vīru koris Junda dir. Daumanta Vītola vadībā atskaņoja divas dziesmas. Pēc dievkalpojuma baznīcēni devās uz netālās dāņu baznīcas sarīkojumu telpām, kur pie dāmu komitejas klātiem galdiem pulcējās pāri par 200 suminātāju. Jubilāru sveica draudzes priekšnieks A.Spurmanis un dāmu komitejas priekšniece N. Baumane, pasniedzot mācītājam visu draudzes locekļu ģīmetņu albumu. Draudzes priekšnieks A. Spurmanis pasniedza jubilāram radio aparātu, bet ar ziediem viņu sveica latviešu skolas pārstāvis M. Štauvers un M. Tūtere no latviešu biedrības. Daudzie suminājumi liecināja, ka mācītājs A. Voitkus ir iecienīts visā Montrealas latviešu sabiedrībā.

Sk.